

Studeren met een functiebeperking

Tevredenheid en ervaringen van studenten uit fase 2 op de Academie Mens en Maatschappij, geholpen door de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding.

Studeren met een functiebeperking

Tevredenheid en ervaringen van studenten uit fase 2 op de Academie Mens en Maatschappij, geholpen door de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding.

Leerpakket 9.2: Bachelor rapport

Naam:	Michelle Janssen
Studentnummer:	324909
Klas:	ESP5VB2
Opleiding:	Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Docent:	Carlijne de Baas – Beltman
	Helma Hendriks
Academie:	Mens en Maatschappij
School:	Saxion Enschede
Datum:	03-02-2018

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek “Studeren met een functiebeperking”. Dit onderzoek is in samenwerking met de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd als onderdeel van mijn opleiding SPH. Ik hoop met dit onderzoek een bijdrage te kunnen leveren aan de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding en studenten met een functiebeperking.

In dit onderzoek wordt er gekeken naar de studenttevredenheid van studenten die studeren met een functiebeperking op de Academie Mens en Maatschappij (AMM) op het Saxion over de geboden hulp van de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding. De Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding is tevens de opdrachtgever en mijn gesprekspartner is Anja Tomberg. Het onderzoek zou in eerste instantie met twee personen worden uitgevoerd, maar na overleg met Anja Tomberg, Carlijne de Baas – Beltman en Ellen-Jasmijn van Drenthen is besloten dat we allebei een deel van het onderzoek individueel uitvoeren. Er is besloten dat Ellen-Jasmijn van Drenthen studenten uit fase 1 van AMM gaat onderzoeken en ik, Michelle Janssen, fase 2. In het begin is wel nauw samengewerkt en daarom wil ik u erop wijzen dat als u beide onderzoeksplannen leest er dus overlap kan zijn.

Als laatste wil ik mijn dank uiten naar de mensen die mij hebben geholpen bij het tot stand komen en uitvoeren van dit onderzoek, zonder hen was het niet gelukt. Allereerst mijn docenten van onderzoek, Carlijne de Baas – Beltman, Helma Hendriks en Jillis Kors, zonder de gesprekken, richtlijnen en feedback had ik niet tot dit eindresultaat kunnen komen. Diana Kostede voor het mogelijk maken van de Duitse vertaling van de enquête. Bas Lankamp voor het uitspreken van vertrouwen in mijn kunnen en weer op weg helpen naar de keuze om alleen door te gaan. Mijn intervisiegenoten voor de tussentijdse feedback op mijn onderzoek. De docenten en studiegenoten van de UE-kring die geholpen hebben mijn motivatie weer terug te vinden op momenten dat ik het allemaal niet meer zag zitten. Mijn vrienden, Myrthe Visser, Thomas Groot, Jente Baan, Meike Overkamp, Hannah Wünnemann en Zahra Broekhuis voor het controleren van mijn enquête en feedback geven hierop. Jente Baan voor de tijd die ze heeft genomen om mijn hele verslag te controleren op taal- en spellingsfouten en als laatste Anja Tomberg voor het enthousiasme en vertrouwen in mij en het onderzoek.

Hartelijk dank!

Michelle Janssen

Enschede, 3 februari 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting.....	5
Hoofdstuk 1: Inleiding	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Projectkader	7
1.2.1 Onderzoeksvraag.....	7
1.2.2 Doelstelling.....	7
1.2.3 Deelvragen.....	8
1.3 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader	9
2.1 Deelvragen.....	9
2.1.1. Wat houdt studeren met een functiebeperking in?	9
2.1.2. Wat is de taakgroep aanvullende studiebelgeleiding?	10
2.1.3. Hoe wordt studenttevredenheid gemeten?	11
Hoofdstuk 3: Methode van het onderzoek	13
3.1 Type onderzoek	13
3.2 Onderzoeksvorm	13
3.3 Dataverzameling instrumenten.....	13
3.4 Dataverzamelingsmethode	13
3.5 Onderzoeksomvang.....	15
3.6 Betrouwbaarheid en validiteit.....	15
3.7 Ethische overwegingen	16
Hoofdstuk 4: Resultaten.....	18
4.1 Basisgegevens.....	18
4.2 Het 3 ^e jaar.....	19
4.2.1 Onderwijsvoorzieningen.....	19
4.2.2 Toetsvoorzieningen	20
4.2.3 Materiële voorzieningen	21
4.2.4 Hulp bij stage	21
4.2.5 Stellingen rondom het derde jaar	21
4.3 Het 4 ^e jaar.....	24
4.3.1 Onderwijsvoorzieningen.....	24
4.3.2 Toetsvoorzieningen	25
4.3.3 Materiële voorzieningen	26
4.3.4 Stellingen rondom het 4 ^e jaar.....	26

4.4 Initiatief	30
4.4.1 Eigen initiatief.....	30
4.4.2 Geen initiatief.....	31
4.5 Open vragen rondom TASB	32
4.5.1 Wat moet TASB blijven doen?.....	32
4.5.2 Verwachtingen over TASB	32
4.5.3 Verbeterpunten.....	32
4.5.4 Dingen die niet aan bod zijn gekomen in de enquête.....	32
4.5.5 Vervolgonderzoek	32
Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen.....	33
5.1 Conclusie resultaten	33
5.1.1 Hoe tevreden zijn de deelnemers over de geboden hulp?	33
5.1.2 Hoe ervaren deelnemers het studeren?	34
5.2 Conclusie hoofdvraag	35
5.3 Aanbevelingen	35
5.4 Discussie	36
Bibliografie	38
Bijlagen	40
Bijlage 1: functiebeperkingenlijst NSE.....	40
Bijlage 2: NSS vragenlijst	41
Bijlage 3: waarderingsthema NSE.....	43
Bijlage 4: vragenlijst NSE 2017	44
Bijlage 5: NSE-Thema: Studeren met een handicap.....	54

Samenvatting

Studenten met een functiebeperking komen steeds meer voor in het hoger onderwijs. Zo ook op het Saxion en specifiek op de Academie Mens en Maatschappij. Om die reden heeft de Academie Mens en Maatschappij een taakgroep opgericht. De Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding is er voor studenten met een functiebeperking. Zij biedt hulp aan deze studenten bij het studeren om vertraging en/of uitval te voorkomen.

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen hoe tevreden studenten met een functiebeperking zijn over de geboden hulp en hoe zij het studeren ervaren. Hiervoor is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Hoe tevreden zijn de studenten met een functiebeperking uit fase 2 van Academie Mens en Maatschappij met de geboden hulp van de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding en hoe ervaren zij het studeren?* In dit onderzoek staat een functiebeperking voor een beperking die het functioneren van in dit geval de studie beperkt. Het gaat hierbij om elke lichamelijk, zintuigelijke en/of psychische beperking, chronische ziekte of andere stoornis die het studeren kan beperken. Fase 2 zijn studenten die minimaal vakken volgen uit het 3^e studiejaar.

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is er gebruik gemaakt van een anonieme online enquête die verspreid is onder de studenten die bekend zijn bij de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding uit fase 2. Uit de antwoorden op de enquête blijkt dat de deelnemers (zeer) tevreden zijn over de hulp bij voorzieningen en de begeleiding van de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding. Daarnaast blijkt dat de deelnemers positief zijn over de steun en het begrip van studiegenoten, studieloopbaanbegeleiders, docenten en de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding. Echter blijkt ook dat sommige deelnemers niet van alle hulp gebruik hebben gemaakt en dat er meer bekendheid moet komen over de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding en welke hulp ze precies biedt. Als laatste wordt duidelijk dat er te weinig contactmomenten zijn met studiegenoten, studieloopbaanbegeleider, docenten en Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding.

De aanbeveling is dan ook om verdiepend onderzoek te doen naar hoe deelnemers precies de hulp hebben gekregen van de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding en wat maakt dat ze tevreden zijn of niet. Daarnaast zou een samenwerking met de Uitgestelde Examen-kring en de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding een belangrijke bijdrage kunnen zijn aan elkaars expertise. Als laatste zou er onderzoek verricht kunnen worden naar belangrijke onderdelen van de opleiding zoals stage, onderzoek en de minor; welke hulp hebben studenten daar specifiek nodig, hoe beïnvloedt hun functiebeperking bepaalde keuzes en hoe kan de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding daaraan bijdragen. Dit onderzoek biedt een mooie basis om meer onderzoek te doen naar studeren met een functiebeperking. Helemaal aangezien het VN-Verdrag Handicap stelt dat hoger onderwijsinstellingen worden verplicht om inclusie van studenten met een beperking te bevorderen.

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding

De Verenigde Naties hebben een Verdrag voor de Rechten van de Mens met een Beperking. In dit verdrag is Artikel 24 aanwezig dat het recht erkent van een persoon met een beperking en zijn recht op onderwijs. Dit artikel verbiedt discriminatie en biedt gelijke kansen op het onderwijs op elk niveau. Om dit goed te kunnen bereiken moeten docenten bewust zijn van de problemen die mensen met een beperking ervaren en moeten docenten worden opgeleid om goed onderwijs te bieden. Daarnaast moet er gezorgd worden voor passende en aanvullende manieren, middelen en technieken ter ondersteuning van de studie (United Nations, 2017).

Wanneer er gekeken wordt naar de stand van zaken in het buitenland, bijvoorbeeld de Verenigde Staten, blijkt dat daar in de afgelopen jaren het aantal studenten met een beperking aanzienlijk is toegenomen. Echter lopen deze studenten tegen obstakels aan die grote invloed hebben op hun studie. Belangrijke punten die bijdragen aan de uitdaging van studeren met een beperking zijn het gebrek aan kennis van de faculteiten, bewustzijn van de problemen waar deze studenten tegenaan lopen en de negatieve houding tegenover studenten met een beperking en het verstrekken van hulpmiddelen (Sniatecki, Perry, & Snell, 2015).

Ook dichterbij wordt een groei van studenten met een functiebeperking geconstateerd, zo blijkt uit een onderzoek in Vlaanderen van Cnockaert, et al. uit 2010. Dit onderzoek geeft aan dat het aantal studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs groeit. Dit blijkt uit zowel internationale als Vlaamse bronnen. Zo blijkt volgens Departement Onderwijs en Vorming dat in 2009 3% van de studenten aangeeft dat ze een functiebeperking hebben waarvan een derde ook last ondervindt bij de opleiding. Vermoedelijk lag toen het aantal studenten met een functiebeperking al hoger, aangezien er een grote groep studenten is die niet bekend maakt aan de onderwijsinstelling een functiebeperking te hebben.

Voor studenten met een functiebeperking zijn er de laatste jaren verschillende ontwikkelingen geweest in Nederland. De Wet op Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (sinds 1992) (WHW) en de Wet op Studiefinanciering (sinds 1986) (WSF) bieden gelijke kansen doordat studenten met een beperking hier specifieke voorzieningen voor aan kunnen vragen (Weusthof, 2014). Daarnaast is sinds 2003 de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBh/cz) in werking getreden. Deze wet is ook van toepassing op het hoger onderwijs, en verbiedt het maken van onderscheid op basis van handicap of chronische aandoening. Dit houdt in dat ieder mens recht heeft op onderwijs zolang deze kan voldoen aan de instapeisen (Donner, 2017).

Iedereen heeft recht op onderwijs en dus ook op een mening over het onderwijs. Om te achterhalen hoe tevreden studenten in het Nederlandse hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs zijn voert De Nationale Studenten Enquête (NSE) jaarlijks een onderzoek uit om dit te meten. De studentenoordelen uit de NSE laten zien wat de huidige studenten vinden van hun opleiding en instelling. Deze oordelen zijn interessant voor studiekeizers en daarnaast ook voor Hogescholen en Universiteiten om de opleiding te verbeteren (Holzmann, 2017). Sinds 2013 vraagt de NSE of studenten een functiebeperking hebben, wanneer dit zo is kregen deze studenten negen extra vragen voorgelegd omtrent studeren met een functiebeperking (Saxion, 2016). Het Centrum Hoger Onderwijs Informatie (CHOI) heeft deze gegevens van de NSE onderzocht en daaruit een rapportage opgesteld met daarin de oordelen over studeren met een functiebeperking. De cijfers van dit rapport geven een weergave over het aantal studenten met een functiebeperking, de tevredenheid over de omgang van hogescholen en universiteiten met studenten met een functiebeperking en de verandering in de cijfers van de afgelopen jaren (CHOI, 2016). Dit onderzoek geeft een beeld van de

algehele tevredenheid van studenten in het hoger onderwijs en een heel klein beeld van de tevredenheid op het Saxion. Saxion (2016) heeft aan de hand van diezelfde gegevens een rapportage opgesteld over de tevredenheid binnen het Saxion. Hierbij wordt een algemeen beeld gegeven over de tevredenheid van studenten met een functiebeperking op het Saxion maar ook op de verschillende academies van Saxion. Echter geeft de Academie Mens en Maatschappij (AMM) aan dat er te weinig bekend is over de geboden hulp vanuit deze academie, daar zal dit onderzoek zich dan ook op richten.

Door de komst van de WGBh/cz is er ook binnen Saxion expliciete aandacht voor studeren met een functiebeperking gekomen. In 2009 is door de toenmalige Raad van Bestuur voor een periode van vier jaar het 'Beleidsplan Studeren met een functiebeperking Saxion' met de daarbij behorende bijlagen vastgesteld. Aan de destijds opgenomen doelstellingen is de afgelopen jaren hard gewerkt waardoor de voorlichting en voorzieningen met betrekking tot studeren met een functiebeperking binnen Saxion uitgebreid en verbeterd zijn (Weusthof, 2014).

AMM heeft een taakgroep die gericht is op studiebegeleiding voor studenten met een functiebeperking. De Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding (TASB) is een expertisegroep die hulp biedt aan medewerkers en studenten die (mogelijk) in aanmerking komen voor aanvullende studiebegeleiding. De TASB wil achterhalen hoe tevreden de studenten met een functiebeperking zijn over de geboden hulp. Dit onderzoek inventariseert hoe tevreden studenten met een functiebeperking uit fase 2 (studenten uit leerjaar 3 of hoger) zijn over de geboden hulp van TASB en hoe zij het studeren ervaren aan de hand van de volgende thema's; steun, begrip, contact en hulp van studiegenoten, docenten, SLB'er, TASB en stage. Dit wordt gedaan door het afnemen van een anonieme enquête onder studenten uit fase 2 die bekend zijn bij de TASB.

1.2 Projectkader

Dit onderzoek zal zich richten op de tevredenheid van studeren met een functiebeperking en daarbij de hulp die geboden wordt door TASB. In dit onderzoek zal er specifiek gekeken worden naar studenten met een functiebeperking uit fase 2 van AMM. Fase 2 studenten zijn studenten die de lessen van het derde studiejaar of hoger volgen. Hierdoor is er te maken met verschillende opleidingsmogelijkheden namelijk; Sociaal Pedagogisch Hulpverlening (SPH), Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) en Social Work. De opdrachtgever van dit onderzoek is TASB.

Er zal gekeken worden naar de algehele tevredenheid van studenten met een functiebeperking uit fase 2 van de geboden hulp vanaf het studiejaar 2016. Hier is specifiek voor gekozen omdat TASB erg gegroeid is in de afgelopen jaren en hierdoor een meest realistische weergaven gegeven kan worden van het huidige beleid van hulp. Daarnaast zal er gekeken worden naar de ervaringen van deze studenten en het studeren aan AMM.

1.2.1 Onderzoeksvraag

Hoe tevreden zijn de studenten met een functiebeperking uit fase 2 van Academie Mens en Maatschappij met de geboden hulp van de taakgroep aanvullende studiebegeleiding en hoe ervaren zij het studeren?

1.2.2 Doelstelling

Op korte termijn wordt er gekeken naar de tevredenheid van de geboden hulp van TASB aan studenten met functiebeperking uit de fase 2.

Op lange termijn geeft dit onderzoek AMM een beeld van de uitvoering van haar beleid omtrent studeren met een functiebeperking en kan dit haar helpen te bepalen of ze dit huidige beleid moet

doorzetten, verbeteren of veranderen. Het doel is dat uiteindelijk elke student de juiste begeleiding krijgt bij het volgen en goed af kunnen ronden van hun studie.

1.2.3 Deelvragen

Om de hoofdvraag goed te kunnen beantwoorden zal er antwoord moeten worden gegeven op een aantal deelvragen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen theoretische deelvragen die uiteindelijk ook de praktische deelvragen ondersteunen. De theoretische deelvragen zijn bedoeld om duidelijkheid te krijgen over wat de huidige literatuur erover zegt en wat er in dit onderzoek bedoeld wordt met de verschillende termen.

Theoretische deelvragen:

1. Wat houdt studeren met een functiebeperking in?
2. Wat is de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding?
3. Hoe wordt studenttevredenheid gemeten?

Praktische deelvragen:

4. Hoe tevreden zijn de deelnemers over de geboden hulp?
5. Hoe ervaren de deelnemers het studeren?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zal een theoretisch kader worden gegeven waarin de deelvragen beantwoord worden. In hoofdstuk 3 zal de methode van het onderzoek worden beschreven (welk type onderzoek er gebruikt wordt, welke onderzoeksvorm er gebruikt wordt, op welke manier de data verzameld en verwerkt wordt). Als laatste wordt er gekeken naar de betrouwbaarheid, validiteit en ethische overwegingen van dit onderzoek.

In hoofdstuk 4 zal er een weergave zijn van de resultaten, deze zijn onderverdeeld in basisgegevens, gegevens over het 3^e jaar, het 4^e jaar, initiatief en open vragen.

In hoofdstuk 5 is een conclusie te vinden over de resultaten van het onderzoek waarna een aanbeveling wordt gedaan. Tot slot is er een discussie waarin sterke punten en verbeterpunten worden genoemd van het onderzoek.

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de theoretische deelvragen, zodat deze als basis kunnen dienen voor het onderzoek om de praktijkdeelvraag en uiteindelijk de hoofdvraag te kunnen beantwoorden.

2.1 Deelvragen

Er zal hieronder antwoord worden gegeven op de verschillende theoretische deelvragen.

2.1.1. Wat houdt studeren met een functiebeperking in?

Een functiebeperking houdt niets meer in dan een beperking in je functioneren. Weusthof (2014), aandachtspersoon studeren met een functiebeperking op het Saxion, geeft aan dat Saxion zich aansluit bij de beschrijving die het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) geeft aan een functiebeperking, namelijk; *“Onder functiebeperking en chronische ziekten wordt verstaan elke lichamelijke, zintuiglijke of andere stoornis die de studievoortgang vertraagt. Dat kunnen visuele, auditieve en motorische handicaps zijn, stoornissen in taal (dyslexie), rekenen (dyscalculie), spraak, uithoudingsvermogen, geheugen/concentratievermogen en orgaanfuncties, maar ook fobieën, depressies, epilepsie, M.E., chronische RSI en zware migraine”*. Hierbij is het goed te realiseren dat niet elke functiebeperking zichtbaar is voor anderen en ze meestal van structurele aard zijn. Stapel (2007), decaan aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) tot 2014, nu zelfstandig socioloog, gebruikt voor zijn artikel ook de definitie die het Ministerie van OCW hanteert en geeft aan dat wanneer er sprake is van een beperking bij de invulling van bepaalde aspecten van het dagelijks leven dit als functiebeperking wordt aangeduid. De term functiebeperking heeft de voorkeur boven handicap, aangezien iemand die in een rolstoel zit wel een handicap kan hebben, maar niet per se beperkt hoeft te zijn in zijn functioneren. Neem hiervoor als voorbeeld Stephen Hawking, die niet belemmerd is bij het uitgroeien tot één van onze grootste geleerden van deze tijd.

De Nationale Studenten Enquête (NSE) onderscheidt studenten met een functiebeperking wanneer deze student “Ja” kan antwoorden op de volgende vraag: *“Heb je een handicap of functiebeperking die je belemmert bij het studeren, zoals een lichamelijke handicap, een chronische ziekte, dyslexie of een psychische klacht?”* (Saxion, 2016). In de [bijlage 1: functiebeperkingenlijst NSE](#) staat de lijst met de ziekten en handicaps volgens de NSE 2013/2016.

De Vlaamse Onderwijs Raad (VLOR) onderscheidt bij de registratie van een functiebeperking acht subgroepen: motorische functiebeperking, auditieve functiebeperking, visuele functiebeperking, leerstoornis, chronische ziekte, psychiatrische functiebeperking, overige en meervoudige functiebeperking (Cnockaert, et al., 2010). Daarnaast geven Cnockaert et al. (2010), auteurs die nauw betrokken zijn bij het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO), aan dat sommige studenten aangeven ook emotionele en psychologische gevolgen te hebben van het studeren met een functiebeperking en dit wordt volgens hen te snel over het hoofd gezien. Ook blijkt dat deelnemers uit het onderzoek van Cnockaert et al. (2010) niet op de hoogte waren bij aanvang van de studie dat er een contactpersoon is die hun zou kunnen ondersteunen.

Sniatecki, Perry, en Snell (2015), professoren aan The College at Brockport New York, onderzochten de houding en kennis rondom studeren met een beperking. Uit dit onderzoek bleek dat de houding positief was tegenover studenten met een fysieke beperking en negatief tegenover een student met een mentale beperking. Als het gaat om kennis zijn sommige faculteiten niet op de hoogte van het beleid en regelgeving rondom studeren met een beperking alsmede de aanwezige hulp op de campus.

Tomberg (2017), contactpersoon van de TASB, geeft aan dat een functiebeperking van het TASB wordt gezien als een beperking die het functioneren kan beïnvloeden op een negatieve manier. Het gaat hierbij om elke lichamelijke, zintuiglijke en/of psychische beperking, chronische ziekte of andere stoornis die het studeren kan beperken. TASB zegt hier het volgende over in hun jaarplan (Overkamp & Hambruch, 2017): *“De beperkingen hadden (studiejaar 2016-2017) betrekking op ADHD / ADD, angststoornis, kanker, bloedziekte, burn-out, cvs, ziekte van Crohn, chronische ontstekingen, depressie, dyslexie, gehoorproblemen, hersenbeschadiging, hyperallergieën, ziekte van Lyme, migraine, psychose, geblokkeerde rouwverwerking, spierziekte, stotteren, uitstelgedrag, whiplash etc. De grootste groep wordt gevormd door studenten met dyslexie; op de tweede plaats komen psychische problemen. Vaak ging het om een combinatie van beperkingen, grotendeels niet zichtbare en chronisch van aard. De belangrijkste bijkomende beperkingen waren energietekort en concentratieproblemen.”*

StudieSuccesCentrum Saxion (2017) heeft het over de volgende beperkingen; AD(H)D, Angststoornis, Auditieve beperking, Autisme, Borderline, Chronische ziekte, Depressie, Dyslexie, Dyscalculie, Eetstoornis, Motorische beperking, Schizofrenie, Stotteren, Visuele beperking (StudieSuccesCentrum Saxion, 2017). Echter geeft Tomberg (2017) wel aan dat er ook andere zaken kunnen zijn die het functioneren kunnen belemmeren zoals een slechte thuissituatie of verlies van een dierbare. Op de vraag wanneer een student voldoet om in aanmerking te komen voor hulp van TASB geeft Tomberg (2017) het volgende aan: *“Wanneer een student een gediagnosticeerde functiebeperking heeft, valt hij/zij officieel onder het studeren met een functiebeperking. Echter is dit niet zo zwart-wit. Voor sommige aanvragen bij de examencommissie vragen zij wel bewijs van de functiebeperking (denk bijvoorbeeld aan dyslexieverklaring). Wanneer een student bijvoorbeeld moeite heeft met studeren, maar dat niet direct te linken is aan een functiebeperking verwijzen wij de student door naar het studiesuccescentrum en/of studentendecaan. We verwijzen studenten ook regelmatig door naar de studentenpsycholoog, dit gaat soms samen met de hulp die wij ze kunnen bieden. Uiteraard kan ook de studiebegeleider de student ondersteunen wanneer nodig.”*

2.1.2. Wat is de taakgroep aanvullende studiebegeleiding?

De Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding is ontstaan in 2014 om zoveel mogelijk de vertraging en/of uitval van studenten te voorkomen op de Academie Mens en Maatschappij. Hierbij gaat het om begeleiding en voorziening voor studenten die een op maat gemaakte aanvullende studiebegeleiding nodig hebben om vertraging en/of uitval te voorkomen, studenten waar geen standaardvoorzieningen voor bestaan of voor wie deze waarschijnlijk onvoldoende ondersteuning bieden. De TASB dient als expertisegroep waar medewerkers naartoe kunnen wanneer ze vragen hebben over aanvullende studiebegeleiding. Daarnaast ondersteunt ze reguliere studiebegeleiders bij studenten met problemen in hun studie, neemt ze intakegesprekken af en stelt ze Aanvullende Studiebegeleidings-contracten (ASB-contract) op waarin wordt vastgesteld wie, wanneer en onder welke voorwaarden aanvullende studiebegeleiding en voorzieningen kan bieden aan individuele studenten (Overkamp & Hambruch, 2017).

TASB zal wanneer een student bij haar komt kijken naar waar de student recht op heeft, wat zijn plichten zijn en wat hij wel of niet mag verwachten van AMM. Dit wordt opgesteld in een contract waarin in de algemene voorzieningen betreffende onderwijs en/of toetsen zijn opgenomen, maar ook specifieke leereenheden en/of toetsen kunnen hierin worden opgenomen. Dit contract moet worden goedgekeurd door de examencommissie en/of teammanager. De hulp die TASB biedt is dus geheel student-afhankelijk (Saxion, 2017).

TASB werkt met het normkader dat beschreven staat in de rapportage “Studeren met een functiebeperking” van Commissie MAATSTAF (2010), die van belang is voor studeren met een

functiebeperking en het uitgangspunt vormt voor het beleidsplan voor studeren met een functiebeperking. Het gaat hierbij om:

1. Informatie en voorlichting
2. Fysieke toegankelijkheid
3. Begeleiding
4. Deskundigheid
5. Leerroutes
6. Toetsing en examinering
7. Waarborgen voor kwaliteit en continuïteit (Overkamp & Hambruch, 2017).

TASB richt zich op de volgende acties:

- Bijscholen van voorlichters, zodat deze hun kennis over studeren met een functiebeperkingen proactief kunnen inzetten bij voorlichtingen. Ze zorgen dat TASB zichtbaar aanwezig is bij open dagen en introductiedagen. Daarnaast is er een routing-flyer rond studeren met een functiebeperking ontwikkeld voor de afdeling Voorlichting en Scholing van studiebegeleiders (SB).
- Sinds 2016 worden intakers geschoold in het onderwerp *“Betekenis van- en voorzieningen voor het studeren met een functiebeperking”*.
- Studeren met een functiebeperking is nu een onderwerp van het eerste gesprek met een SB’er. Het is van belang dat de SB’er expliciet aandacht besteedt aan mogelijke belemmeringen tijdens de studie en zo nodig hier actie op onderneemt door begeleiding/ondersteuning te initiëren, mogelijk in samenwerking met TASB.
- Er is een werkgroep om de digitale voorzieningen te verbeteren.
- Er worden ASB-contracten opgesteld conform vastgestelde procedures. Daarbij wordt ook gekeken hoe om te gaan met het Bindend Studie Advies (BSA) wat maar één keer mag worden uitgegeven. Er is nu sprake van dat SB’ers en/of TASB een verzoek tot opschorting BSA kunnen ondersteunen zodat er op gegronde reden in een vroegtijdig stadium gevraagd kan worden om niet eind van het 1e studie maar op een later tijdstip BSA uit te spreken.
- Het deskundigheidsniveau per functie wordt in een scholingsplan en scholingsaanbod omschreven, evenals hoe dit bereikt kan worden. Hiervoor is een studiedag geweest.
- Manier van doorsturen naar TASB is opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling Academie Mens & Maatschappij (OER)
- Een teamleider neemt regelmatig deel aan TASB-vergaderingen zodat die de grote lijn kan terug rapporteren naar het management.
- Er wordt een jaarverslag geschreven met verantwoording van werkzaamheden en daaropvolgend wordt een jaarplan geschreven voor het volgende jaar.
- TASB is opgenomen in het kwaliteitszorg-kader van AMM waarbij ten minste twee keer per jaar een overleg plaatsvindt over de voortgang van het kwaliteitszorgsysteem in relatie tot studeren met een functiebeperking (Overkamp & Hambruch, 2017).

2.1.3. Hoe wordt studenttevredenheid gemeten?

National Student Survey (NSS) is een onderzoeksinstrument dat gebruikt wordt in het Verenigd Koninkrijk. Deze richt zijn vragen op; onderricht van de vakken, leermogelijkheden, gesprekken en feedback, academische ondersteuning, de organisatie en management, leermiddelen, leergroep, mogelijkheid om gehoord te worden als student en totale tevredenheid. In de [bijlage 2: NSS vragenlijst](#) staan alle vragen. Deze vragen worden beantwoord aan de hand van een schaalvraag (National Student Survey, 2017).

Cnockaert, et al. (2010) heeft een onderzoek gedaan naar de beleving van (oud)studenten met een functiebeperking bij drie Vlaamse instellingen voor hoge onderwijs. De helft van de deelnemers heeft deelgenomen aan een groepsinterview en bij de overige studenten werd een diepte-interview afgenomen. De leidraad voor de vragen waren: Verloop van studie, gebrek aan ondersteuning, wat gaat wel goed, bekendheid van studenten over de aanwezig hulp van de instelling en de evaluatie daarvan.

De Nationale Studenten Enquête (NSE) wordt jaarlijks in opdracht van het ministerie van OCW uitgevoerd door Studiekeuze123. Via een online vragenonderzoek kunnen studenten van hogescholen en universiteiten hun mening geven over de opleiding en de instelling. De waardering kan worden onderverdeeld in 18 thema's die terug te vinden zijn in de [bijlage 3: waarderingsthema's NSE](#) (Studiekeuze123, 2017). Voor de inhoudelijke vragenlijst begint worden er achtergrondkenmerken gevraagd. De vragenlijst maakt gebruik van de Likertschaal waarbij de student gevraagd wordt aan te geven hoe tevreden hij/zij is op een schaal van 1 tot en met 5, waarbij 1 staat voor "zeer ontevreden" en 5 staat voor "zeer tevreden". Een zesde optie staat voor "n.v.t.". Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van de "duidingsvraag". Een voorbeeld is: Het aantal toetsmomenten (tentamens, verslagen, presentaties e.d.) in je opleiding is: "Veel te weinig / Te weinig / Precies goed / Te veel / Veel te veel" (Studiekeuze123, 2017). In de [bijlage 4: vragenlijst NSE 2017](#) staan alle vragen.

Saxion (2016) heeft uit de gegevens van de NSE de antwoorden gehaald van de negen vragen voor studenten met een functiebeperking en heeft daar een rapportage over geschreven. Deze gegevens gaan specifiek over studenten op het Saxion. In de [bijlage 5: NSE-Thema: Studeren met een handicap](#) staan de negen vragen met gemiddelde scores berekend door het Saxion. De vragen gaan over de voorlichting en informatievoorzieningen, opvang voor studenten met een handicap aan het begin van de studie, beschikbare hulpmiddelen en faciliteiten, geschiktheid van gebouwen, aanpassing in het onderwijs die geboden wordt, begrip van docenten en overige medewerkers, begrip van medestudenten en speciale begeleiding. Deze vragen moeten beantwoord worden aan de hand van de Likertschaal (Saxion , 2016).

Hoofdstuk 3: Methode van het onderzoek

In dit hoofdstuk zal de methode van onderzoek beschreven worden.

3.1 Type onderzoek

Omdat er allereerst gekeken moet worden naar de tevredenheid van studenten met een functiebeperking fase 2 over de geboden hulp van TASB is er gekozen om een kwantitatief onderzoek te doen. De wens van de opdrachtgever is om in kaart te krijgen wat het oordeel van een grote groep is en dit verwijst volgens Fischer en Julsing (2015) naar kwantitatief onderzoek, waarbij zij aangeven dat het draait om het verzamelen van veel informatie (kwantitatief) boven het verzamelen van diepgaande informatie (kwalitatief). Door gebruik te maken van enquêtering kunnen de resultaten cijfermatig verwerkt worden. Door statistische technieken te gebruiken voor het beschrijven van resultaten en het toetsen van verwachtingen over de resultaten is er sprake van een kwantitatief onderzoek (Verhoeven, 2011).

3.2 Onderzoeksvorm

Het onderzoek betreft een surveyonderzoek. Omdat TASB pas vier jaar oud is, is er nog weinig bekend over de tevredenheid van studenten met een functiebeperking uit fase 2 over de geboden hulp van TASB. Daarom wil zij graag dat dit onderzocht wordt. Bij surveyonderzoek draait het om een breed beeld te krijgen van een verschijnsel in een bepaalde periode. In dit geval gaat het om een cross sectioneel onderzoek waarbij het onderzoek uit één van de zeven kenmerken van een surveyonderzoek bestaat. Bij een cross sectioneel onderzoek wordt er bij dezelfde groep slechts op één tijdstip materiaal verzameld (Verschuren & Doorewaard, 2007). Het gaat in dit geval specifiek om de tevredenheid van de studenten over de geboden hulp van TASB vanaf studiejaar 2016/2017 tot nu. De vorm van het onderzoek is een tevredenheidsonderzoek waarbij het niet zozeer draait om de objectieve factoren die een probleem veroorzaken, maar om uit te zoeken wat de meningen zijn van de verschillende betrokken partijen over redenen en achtergrond van het probleem (Verschuren & Doorewaard, 2007)

3.3 Dataverzameling instrumenten

In dit hoofdstuk zal er beschreven worden op welke manier de data van dit onderzoek verzameld wordt en hoe deze uiteindelijk verwerkt wordt.

De onderzoekscategorie die gebruikt wordt bij dit onderzoek is field research. Bij field research draait het om het verkrijgen van nieuwe informatie door middel van bijvoorbeeld observaties of enquêtes (Heerink, Pinkster-Schalken, & Bratti-van de Werf, 2013). In dit onderzoek dient de literatuurstudie als basis voor de field research. Fischer en Julsing (2015) geven aan dat een literatuurstudie de kwaliteit van field research ten goede kan komen omdat er hierdoor gerichte enquêtevragen kunnen worden opgesteld en soms ook bestaande en gevalideerde onderzoeksinstrumenten naar voren komen die gebruikt kunnen worden in het onderzoek.

Er zal bij het uitvoeren van field research gebruik gemaakt worden van een online enquête. Dit heeft als reden dat de doelgroep dan anoniem kan blijven en daarnaast er op statistische wijze een zo groot mogelijke groep kan worden uitgewerkt.

3.4 Dataverzamelingsmethode

Om antwoord te kunnen geven op de deelvragen wordt er gebruik gemaakt van een anonieme enquête. De methode om meningen, opinies, houdingen en kennis bij grote groepen te meten wordt surveyonderzoek genoemd. Dit is een gestructureerde manier van data verzamelen, wat inhoudt dat de vraagstelling van tevoren vaststaat waarbij er een klein aantal antwoordmogelijkheden zijn

waaruit de ondervraagde kan kiezen. Deze antwoorden vormen dan de basis voor de kwantitatieve analyse. Een nadeel van kwantitatieve analyse in surveyonderzoek waar rekening mee gehouden moet worden is dat er weinig tot geen ruimte is voor “waarom” antwoorden, omdat deze niet kwantitatief geanalyseerd kunnen worden en dus kwalitatief geanalyseerd moeten worden. De surveytype die bij dit onderzoek gebruikt wordt is internetenquêtes. Hierbij krijgen de deelnemers een link naar de enquête in de mail waarbij de uitslag direct digitaal is terug te vinden (Verhoeven, 2011). Voor het afnemen van deze enquête zal er gebruik gemaakt worden van Qualtrics, net als voor de analyse en verwerking van de gegevens uit het surveyonderzoek. Qualtrics biedt onder andere de mogelijkheid om figuren en tabellen te maken van de ingekomen gegevens. Bij het verwerken van gegevens gaat het bijvoorbeeld om samenvoegen van mensen in een bepaalde categorie en bij het analyseren gaat het bijvoorbeeld om het berekenen van de samenhang of het bepalen van significante verschillen (Fischer & Julsing, 2015).

Er is een tijdspad van drie weken uitgetrokken om de vragen voor de enquête tot stand te laten komen. Door het doen van literatuuronderzoek is er kennis vergaard over het studeren met een functiebeperking. Daarnaast is er door in gesprek te gaan met de opdrachtgever bepaald welke onderwerpen er in de enquête moesten komen. Hierin kwam naar voren dat er drie thema's belangrijk waren, namelijk: verwachtingen en gekregen hulp, initiatief en tevredenheid en wat gaat er al goed en wat kan beter. De enquête is opvraagbaar bij Michelle Janssen, de onderzoeker.

Verhoeven (2011) geeft aan dat het bij het opstellen van de enquête van belang is dat de structuur en formulering voor elke respondent gelijk is, er niet te veel open vragen zijn, de vragen een logische volgorde hebben (bijvoorbeeld geen vragen over het 4^e jaar aan een student die dit (nog) niet heeft gevolgd), vragen naar onderwerp bij elkaar gezet zijn en er een inleiding is gegeven van de komende vragenblokken. Er is begonnen met eenvoudige, algemene vragen om een beeld te kunnen krijgen van de deelnemer, vragen zijn duidelijk en doelgericht gesteld en er is gekozen om geen moeilijke en verplichte vragen aan het einde van de enquête te zetten. Er zal gebruik worden gemaakt van filtervragen, waarbij bepaalde vragen alleen zichtbaar worden bij een bepaald gegeven antwoord, zoals geen vragen over het 4^e jaar aan 3^ejaars studenten (Verhoeven, 2011).

Als het gaat om de mogelijke antwoorden geeft Verhoeven (2011) aan dat het van belang is dat er eenduidigheid is. Daarom is er gekozen om alle mogelijke antwoorden van negatief naar positief te laten lopen, zodat de deelnemer niet per ongeluk verkeerde antwoorden geeft omdat hij/zij aanneemt dat alle antwoordmogelijkheden van negatief naar positief gaan. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van verschillende soorten vragen, zoals; half open vragen, waarbij er verduidelijking wordt gevraagd van een antwoord (bijvoorbeeld: de deelnemer heeft een auditieve beperking en moet daarbij dan in een open veld aangeven welke auditieve beperking), meervoudige antwoorden, waarbij de deelnemer meerdere antwoordmogelijkheden kan aanvinken, (Likert)schaalvragen, waarbij de deelnemer door middel van een schaal naar zijn/haar mening wordt gevraagd over stellingen (waarbij de antwoorden bijvoorbeeld van “nooit” naar “altijd” lopen) (Verhoeven, 2011). Als laatste is er bij het schrijven van de vragen op gelet dat ze helder en eenvoudig geformuleerd zijn, ze eenduidig zijn (niet suggestief), ze enkelvoudig te interpreteren zijn, geen dubbele ontkenningen bevatten, objectief en onafhankelijk zijn. Bij de antwoordmogelijkheden is gelet op herkenbare categorieën, logische volgorde, dat alle mogelijke antwoordcategorieën aanwezig zijn, dat er een categorie “anders” is toegevoegd (uitputtend), dat er geen overlap in antwoorden is (uitsluitend) en meetbaar is, wat betekent dat categorieën numeriek zijn of kunnen worden zodat er mee gerekend kan worden. Wanneer dit niet meetbaar is kan het niet kwantitatief worden verwerkt (Verhoeven, 2011).

Verhoeven (2011) geeft aan dat het doen van een pilot kan zorgen dat de eventuele fouten er nog uit te halen zijn, zoals taalfouten en slechtlopende zinnen. Daarnaast gaat het ook om het kijken naar de structuur van de vragenlijst en of deze goed loopt, zodat het maken van de enquête zo gemakkelijk mogelijk wordt. Door de enquête proef te laten maken wordt de betrouwbaarheid verhoogd. Er is een eerste enquête gemaakt en deze is ter verbetering voorgelegd aan verschillende studiegenoten en kritische vrienden. Hierbij is gekeken naar de vraagstelling, logica van vragen en taal. Na de eerste verkregen feedback is deze enquête voorgelegd aan de opdrachtgever en aan de docent van 9.2. Deze enquête bleek te uitgebreid en te open om een goed antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag en is daarom aangepast. In overleg met Tomberg is de enquête nu meer gericht op welke hulp de persoon gekregen heeft en niet meer in het algemeen. Aan de hand van eerder onderzoek van Tomberg (2017) is er gebruik gemaakt van de verschillende criteria die zij gebruikt heeft over geboden hulp voor haar onderzoek in 2013. Deze criteria zijn verwerkt in de enquête zodat er gerichter gevraagd kan worden naar de tevredenheid over de hulp die Saxion biedt op het gebied van onderwijsvoorzieningen, toetsvoorzieningen en materiele voorzieningen. Deze enquête is proefgemaakt en gecontroleerd door klasgenoten en kritische vrienden, hierna is de enquête gecontroleerd door de opdrachtgever en goedgekeurd. Als laatste is er in samenwerking met de opdrachtgever gezorgd dat de enquête ook naar het Duits vertaald is, zodat deze ook toegankelijk is voor de Duitse studenten.

3.5 Onderzoeksomvang

Bij onderzoeksomvang gaat het om de deelnemende personen aan het onderzoek. De eenheden waarover een uitspraak wordt gedaan, wordt ook wel populatie genoemd. Wanneer er sprake is van een vertegenwoordiging van de doelgroep van het onderzoek wordt er gesproken van een steekproef. Tijd en geld zijn factoren om te bepalen of er gebruik gemaakt wordt van een populatieonderzoek of steekproefonderzoek (Fischer & Julsing, 2015). De populatie omvat in dit geval *“studenten met een functiebeperking uit fase 2 die bekend zijn bij TASB”*. Aangezien er een lijst is van personen en de populatie uit minder dan 100 personen bestaat kan er een populatieonderzoek worden gedaan waarbij er gebruik gemaakt wordt van beschrijvende statistiek. Dit houdt in dat de beschrijving van statistische feiten rechttoe-rechtaan is (Baarda, et al., 2012).

De populatie bestaat uit 66 studenten waarvan 15 mannen en 51 vrouwen. De verhouding mannen/vrouwen is 23% man en 77% vrouw. Er is in eerste instantie besloten dat er een minimale teruggave van 65% moet zijn om het voldoende valide te laten zijn. Dit betekent dat er minimaal 43 antwoorden terug moeten komen, waarvan 10 mannen en 33 vrouwen om een goede representatie van de gehele populatie te kunnen geven. Wanneer dit lager is dan 65% is het onderzoek niet valide, maar dat betekent niet dat het niet bruikbaar is. Het betekent dat een volgend onderzoek met een hogere teruggave een ander beeld kan geven dan dit onderzoek doet. Verhoeven (2011) geeft aan dat de kwaliteit van het onderzoek bepaald wordt door de betrouwbaarheid en validiteit, maar zeker ook door de bruikbaarheid. De resultaten kunnen bijvoorbeeld bijdragen aan het uitstippelen van een nieuw beleid of gebruikt worden om een discussie aan te snijden.

3.6 Betrouwbaarheid en validiteit

Betrouwbaarheid draait om de onafhankelijkheid van de resultaten. Dit houdt in dat wanneer het onderzoek nogmaals gedaan wordt dezelfde resultaten op moeten leveren. Bij validiteit draait het om de mate waarin de uitkomsten ook meten wat er gemeten moet worden en dus beïnvloed kunnen worden door systematische fouten (Fischer & Julsing, 2015). In het kort gaat het bij betrouwbaarheid om toevallige fouten en bij validiteit om systematische fouten (Verhoeven, 2011).

De enquête wordt online en anoniem verstrekt. Er zit geen tijdslimiet aan het invullen de enquête zitten en er is de mogelijkheid om terug te gaan naar vragen en eventueel anders in te vullen. Dit is van belang zodat de student zich niet gedwongen voelt de enquête in één keer te maken, hij/zij een pauze kan nemen wanneer dat nodig is en ook dat hij/zij de vragen kan overdenken, wanneer gewenst. Daarnaast wordt er een uitleg gegeven van de betekenis van de kernbegrippen in dit onderzoek. Zodat duidelijk is waarop gemeten wordt en er eenduidigheid is in wat er gemeten wordt. De enquête wordt voorgelegd tijdens de intervisie momenten en er wordt een proef-enquête gehouden. Daarnaast wordt de inhoud van de enquête in overleg met de opdrachtgever bepaald voordat deze uit wordt gezet voor deelnemen.

Door literatuuronderzoek te doen, waarbij het voornaamste doel is om vast te stellen wat de huidige literatuur zegt over de kernbegrippen en ook wat de opdrachtgever zegt over de betekenis van de kernbegrippen, wordt gezorgd dat er een eenduidige kijk is op de betekenis van de kernbegrippen. Dit moet zorgen dat er geen verwarring bestaat over wat er gemeten wordt. Daarnaast is er gebruik gemaakt van onderdelen uit een bestaande enquête die door Anja Tomberg is uitgevoerd in het verleden. De keuze om een online enquête te houden heeft twee redenen. De eerste is omdat de doelgroep de keuze moet krijgen om anoniem te blijven en de tweede om een zo'n groot mogelijke groep op statistische wijze te kunnen uitwerken. Er wordt in de enquête zelf ook uitleg gegeven over waar de begrippen voor staan in dit onderzoek, hierdoor weet de deelnemer van de enquête waarop getoetst wordt. Hierdoor wordt de error op interpretatieverschillen verkleind.

3.7 Ethische overwegingen

Het dienen van het maatschappelijke en professionele belang draait om een bijdrage op relevante thema's en problemen in het praktijkberoepsveld waarbij gewerkt wordt naar een innovatieve, creatieve en toepasbare oplossing. Bij respectvol draait het om het feit dat er rekening gehouden wordt met de rechten, belangen, privacy, zienswijzen, opvattingen, theorieën en methoden van betrokkenen. Hierbij draait het om het naleven van regelgeving en protocollen die gelden binnen het vakgebied. Bij zorgvuldigheid draait het om de navolgbaarheid, juistheid, compleetheid en nauwkeurigheid van het rapporteren. Integriteit draait om aansprakelijkheid van de onderzoeker, autonoom zijn in analyses en objectief bij rapportages. Als laatste gaat het om verantwoorden van gedrag en keuzes waarbij er een heldere onderbouwing is van keuzes in het onderzoek (Andriessen, Onstenk, Delnooz, Smeijsters, & Peij, 2010).

Als het gaat om ethische overweging is het van belang dat er rekening gehouden wordt met onder andere: hoe het belang van de deelnemer opweegt tegen het belang van kennisontwikkeling, hoe om te gaan met vertrouwelijke informatie, wensen van de opdrachtgever en eerlijke presentatie van resultaten (Wouters & Aarts, 2017). Daarnaast geven Andriessen, Onstenk, Delnooz, Smeijsters, & Peij (2010) vijf punten aan waarop gelet moet worden bij het schrijven van een praktijkonderzoek, namelijk: het dienen van het maatschappelijk en professionele belang, respectvol, zorgvuldigheid, integriteit en verantwoording van keuzes en gedrag. Volgens Fischer & Julsing (2015) is het belangrijk dat deelnemers op vrijwillige basis deelnemen, geen valse weergaven van zaken worden gegeven, de deelnemers geen nadelig effect hebben van de uitkomsten en dat de gegevens anoniem verwerkt worden, tenzij nadrukkelijk anders afgesproken.

De deelnemers van dit onderzoek zijn niet bekend bij de onderzoeker, maar alleen bij de opdrachtgever waardoor anonimiteit kan worden gewaarborgd. Voor het deelnemen aan de enquête is het géén eis om persoonlijke gegevens te verstrekken, echter wordt er wel de optie geboden aan de deelnemer om gegevens achter te laten voor eventuele verheldering of verdieping over de enquête wanneer die dat wil. Er zal voor, tijdens en na de enquête duidelijk worden gemaakt wat er met de kernbegrippen bedoeld wordt, waarvoor het onderzoek dient en hoe de gegevens verwerkt

zullen worden en de deelnemer heeft te allen tijde de optie om van deelname aan onderzoek af te zien. Doordat het kwantitatief onderzoek is, worden de personen verwerkt als cijfers en zal de verwerking van de uiteindelijk resultaten geheel anoniem gebeuren en ook geheel anoniem in het rapport worden verwerkt.

Hoofdstuk 4: Resultaten

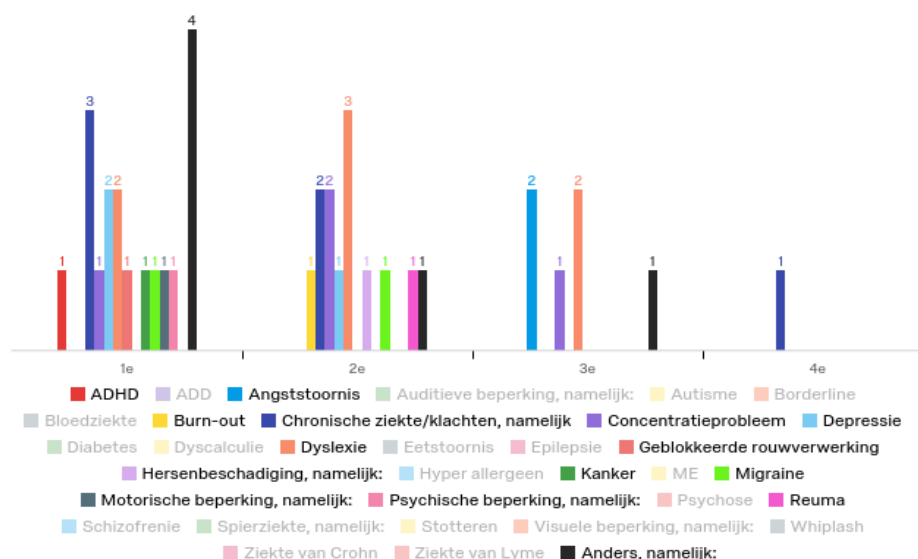
In dit hoofdstuk zal een zo objectief en onafhankelijk mogelijk beeld van het verzamelde materiaal worden gegeven van het onderzoek, de resultaten. Er zal een beeld worden gegeven van de respons en (item-)non-respons. De resultaten zullen uit cijfermatige gegevens bestaan en worden voorzien van toelichting. Er zullen ter ondersteuning figuren te zien zijn die uit de ruwe data zijn gehaald. De volledige ruwe data kan worden opgevraagd bij Michelle Janssen, de onderzoeker.

4.1 Basisgegevens

De enquête is uitgezet aan 66 deelnemers waarvan **15 (23%) mannen** en **51 (77%) vrouwen**. Er zijn 29 (20%) antwoorden terug gekomen, waarvan **18 (12%) volledig** zijn ingevuld en bruikbaar zijn, 6 antwoorden zijn tussen de 19% en 90% ingevuld en 5 antwoorden zijn minder dan 5% ingevuld. Voor de uitwerking van de resultaten is alleen gebruik gemaakt van de 18 volledig ingevulde enquêtes.

Van de 18 teruggekomen enquêtes zijn 4 deelnemers man en 14 deelnemers vrouw, wat inhoudt dat **22% man** is en **78% vrouw** is. De jongste deelnemer is 20 jaar en de oudste deelnemer ouder dan 30. De meeste deelnemers volgen de opleiding **Social work (44%)**, daarnaast zijn er 4 (23%) deelnemers die de aangeboden Duitse opleiding volgen. 72% Van de deelnemers volgt de opleiding voltijd, 28% deeltijd. 61% (11) Volgde de meeste vakken van het **3^e jaar** en de meeste deelnemers startten met de opleiding in **2014/2015 en 2015/2016**, niemand startte voor het jaar 2012/2013. De meeste deelnemers krijgen vanaf 2015 hulp bij het studeren. 12 deelnemers zijn gewezen op de **mogelijkheid van hulp bij het studeren**, waarbij docenten het vaakst worden genoemd als tipgever en 6 deelnemers zijn zelf opzoek gegaan naar hulp. 11 van de 18 deelnemers zijn via zijn/haar studiebegeleider in **contact** gekomen met de **Taakgroep Aanvullende Studiebegeleider**. De meest voorkomende functiebeperking is **dyslexie (39%)** gevolgd door **chronische klachten (33%)** en **“anders” (33%)**, de meeste deelnemers hebben meer dan één functiebeperking aangegeven. In *Figuur 1.11* is de volgorde waarin een deelnemer de meeste belemmering ervaart van zijn/haar functiebeperkingen tijdens de studie zichtbaar.

Figuur 1.11 -Volgorde van mate van belemmering per functiebeperking tijdens studie

4.2 Het 3e jaar

De volgende resultaten komen voort uit de gegevens rondom de vragen over het 3^e jaar. De eerste 4 vragen gaan over onderwijsvoorzieningen, toetsvoorzieningen, materiële voorzieningen en hulp bij stage. Allereerst is er gevraagd of er wel of niet gebruikt is gemaakt van de mogelijkheden en vervolgens wordt gevraagd naar de tevredenheid door middel van de Likertschaal. Er waren meerdere antwoorden mogelijk. De laatste vragen zijn stellingen rondom het 3^e jaar die door middel van de Likertschaal moeten worden beantwoord.

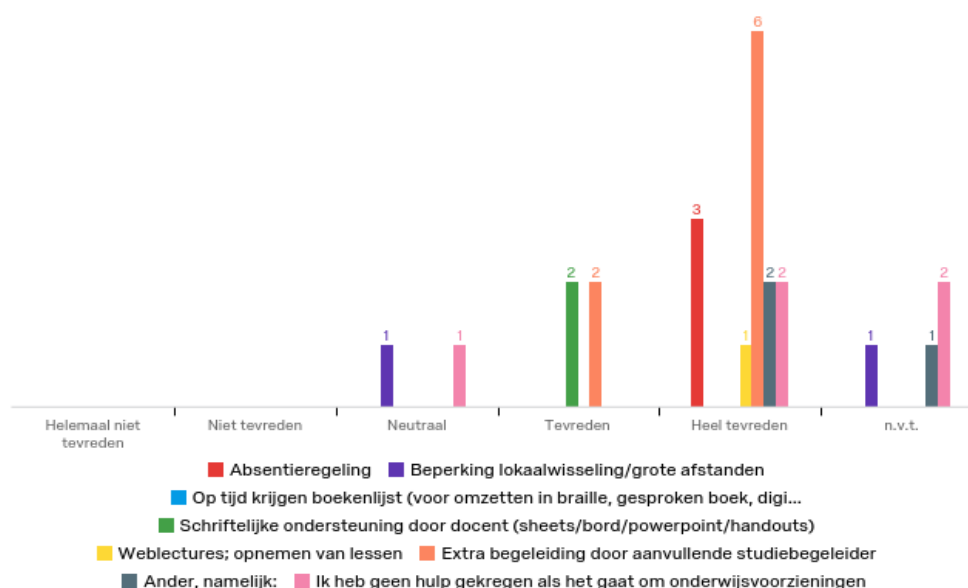
4.2.1 Onderwijsvoorzieningen

Hieronder zal eerst aangegeven worden van welke hulp gebruik wordt gemaakt en vervolgens wordt er een weergave gegeven van de tevredenheid over deze hulp.

Tabel 2.1b Onderwijsvoorzieningen	%	Aantal respondenten
Absentieregeling	17%	3
Beperking lokaalwisseling/grote afstanden	11%	2
Op tijd krijgen boekenlijst (voor omzetten in braille, gesproken boek, digitale vorm)	0%	0
Schriftelijke ondersteuning door docent (sheets/bord/powerpoint/handouts)	11%	2
Weblectures; opnemen van lessen	6%	1
Extra begeleiding door aanvullende studiebegeleider	44%	8
Ander, namelijk:	17%	3
Ik heb geen hulp gekregen als het gaat om onderwijsvoorzieningen	28%	5
Totaal	100%	18

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij onderwijsvoorzieningen hebben 5 (28%) deelnemers geen hulp gekregen en 13 (72%) deelnemers wel hulp gekregen. De meest gebruikte hulp bij onderwijsvoorzieningen is **extra begeleiding door de aanvullende studiebegeleider**, namelijk 8 (44%) deelnemers maken daar gebruik van.

Figuur 2.2 - Tevreden onderwijsvoorzieningen

In *Figuur 2.2* is de tevredenheid per stelling over **onderwijsvoorzieningen** (meerdere antwoorden mogelijk) zichtbaar en wordt duidelijk dat de meeste antwoorden, 14 van de 24 (58%), zijn gegeven op **heel tevreden**.

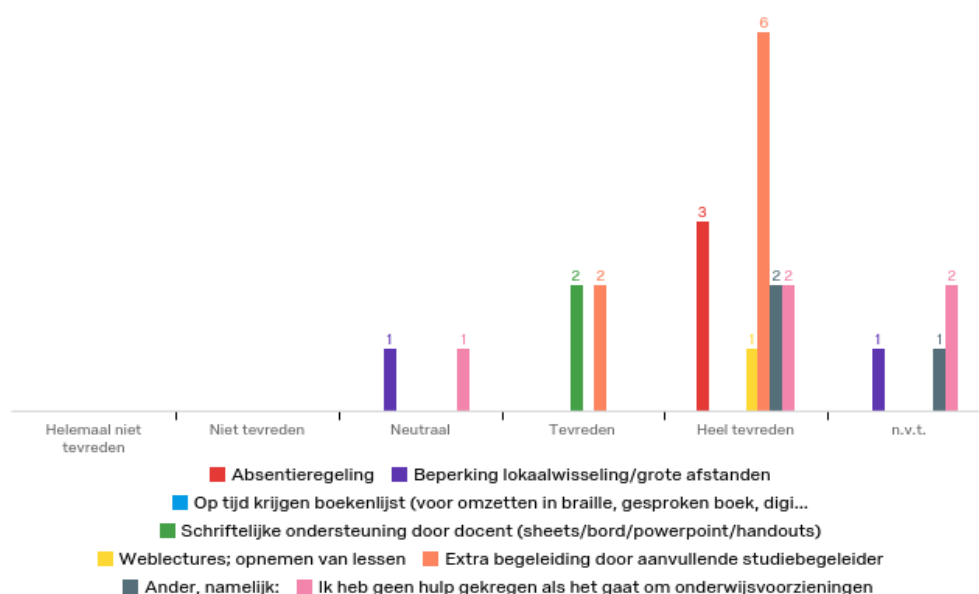
4.2.2 Toetsvoorzieningen

Hieronder zal eerst aangegeven worden van welke hulp gebruik wordt gemaakt en vervolgens wordt er een weergave gegeven van de tevredenheid over deze hulp.

	%	Aantal respondenten
Verlenging toetstijd	56%	10
Vergroot lettertype	6%	1
Toetsen afleggen in prikkelarme toetsruimte	33%	6
Gebruik laptop	6%	1
Gebruik softwareprogramma	0%	0
Spreiding toetsen	28%	5
Aanpassing toetsvorm (bv multiple choice vervangen door open vragen)	0%	0
Mondelinge toetsafname	6%	1
Anders, namelijk:	11%	2
Ik heb geen hulp gekregen als het gaat om toetsvoorzieningen	17%	3
Totaal	100%	18

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij toetsvoorzieningen hebben 3 (17%) deelnemers geen hulp gekregen en 15 (83%) deelnemers wel hulp gekregen. De meest voorkomende hulp is **verlenging van toetstijd**, namelijk 10 (56%) deelnemers maken daar gebruik van.

Figuur 2.2 - Tevreden onderwijsvoorzieningen

In *figuur 2.2* is de tevredenheid per stelling over **toetsvoorzieningen** zichtbaar en wordt duidelijk dat de meeste antwoorden, 19 van de 24 (79%), zijn gegeven op **heel tevreden**.

4.2.3 Materiële voorzieningen

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij materiële voorzieningen hebben 15 (83%) deelnemers geen hulp gekregen en 3 (17%) deelnemers wel. Er is alleen gebruik gemaakt van de rustruimte en 67% was **tevreden** en 33% **heel tevreden**. Als het gaat om de niet verkregen hulp heeft 87% n.v.t. aangegeven en 13% **heel tevreden**. De meeste antwoorden zijn gegeven op n.v.t.

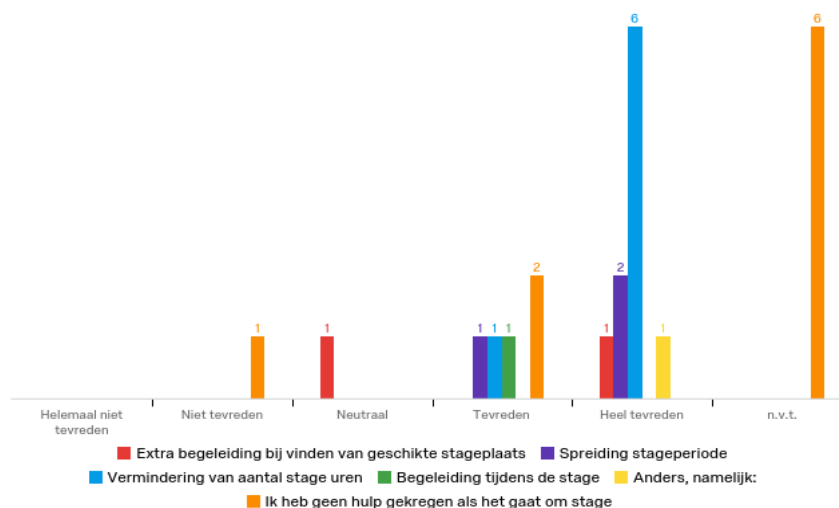
4.2.4 Hulp bij stage

Hieronder zal eerst aangegeven worden van welke hulp bij stage gebruik wordt gemaakt en vervolgens wordt er een weergave gegeven van de tevredenheid over deze hulp.

Tabel 2.7b		
Stage	%	Aantal respondenten
Extra begeleiding bij vinden van geschikte stageplaats	11%	2
Spreiding stageperiode	17%	3
Vermindering van aantal stage uren	39%	7
Begeleiding tijdens de stage	6%	1
Anders, namelijk:	6%	1
Ik heb geen hulp gekregen als het gaat om stage	50%	9
Totaal	100%	18

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij stage hebben 9 (50%) deelnemers geen hulp gekregen en 9 (50%) deelnemers wel hulp gekregen. De meest voorkomende hulp is **vermindering van aantal stage uren**, namelijk 7 (39%) deelnemers maken daar gebruik van.

Figuur 2.8 - Tevredenheid stage

In *Figuur 2.8* is de tevredenheid per stelling over **stage** zichtbaar en wordt duidelijk dat de meeste antwoorden, 10 van de 24 (42%), zijn gegeven op **heel tevreden**. Gevolgd door n.v.t. Als het gaat om niet verkregen hulp is 1 deelnemer daar **niet tevreden** mee.

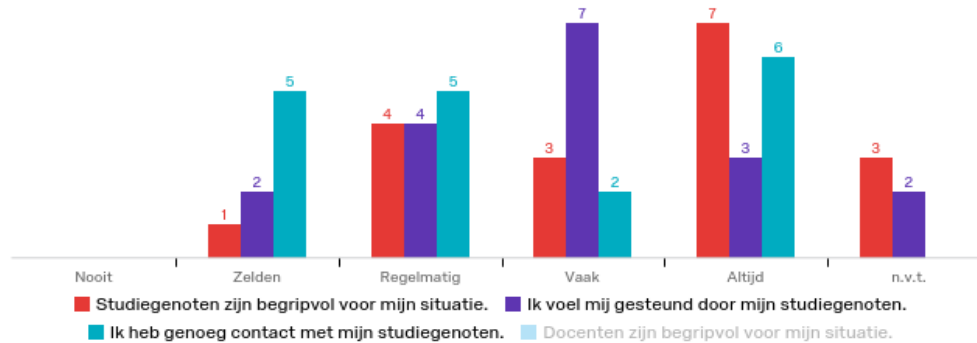
4.2.5 Stellingen rondom het derde jaar

Hierna zullen de resultaten rondom de stellingen over het 3^e jaar worden weergegeven. Om meer overzicht te creëren zijn de stellingen onderverdeeld in de volgende categorieën: Studiegenoten, Stage, Docenten en SLB (Studieloopbaanbegeleider) en TASB.

Studiegenoten

In *Figuur 2.11a* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom studiegenoten.

Figuur 2.11a - Studiegenoten

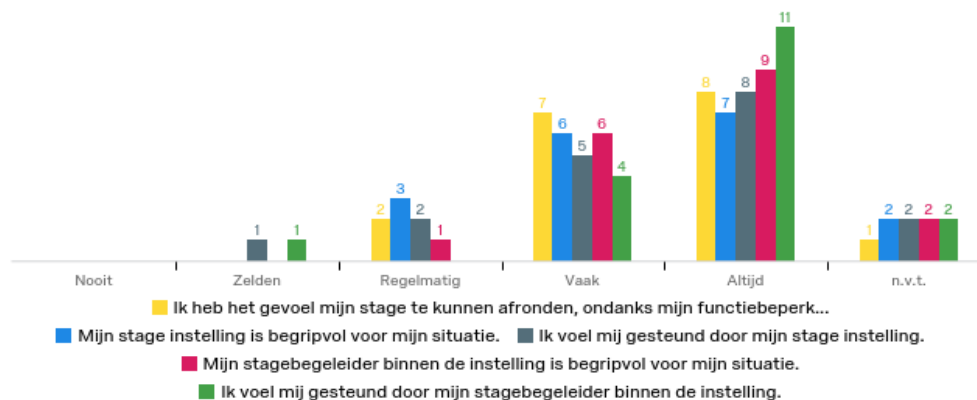

Als het gaat om studiegenoten en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 8 keer **zelden** aangegeven, waarbij **genoeg contact** de uitschieter is. 16 Keer hebben deelnemers **altijd** als antwoord gegeven waarbij **begripvol** en **genoeg contact** de uitschieters zijn. 5 Keer hebben deelnemers aangegeven dat stellingen **n.v.t.** waren.

Stage

In *Figuur 2.11b* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom stage.

Figuur 2.11b - Stage

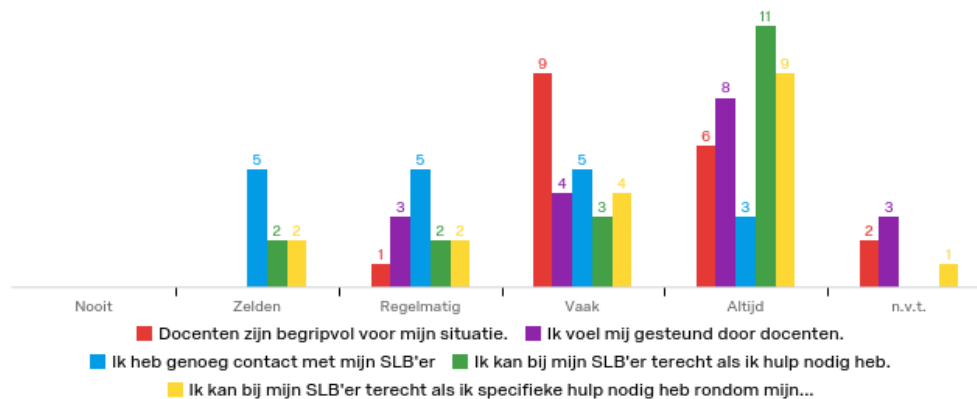

Als het gaat om stage en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 43 keer **altijd** aangegeven, waarbij de **steun van stagebegeleider** het meest genoemd wordt. 2 Keer hebben deelnemers aangegeven zich **zelden gesteund** te voelen door **stage** of **stagebegeleider**. 9 Keer hebben deelnemers aangegeven dat stellingen **n.v.t.** waren.

Docenten en SLB

In *Figuur 2.11c* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom docenten en SLB.

Figuur 2.11c - Docenten en SLB

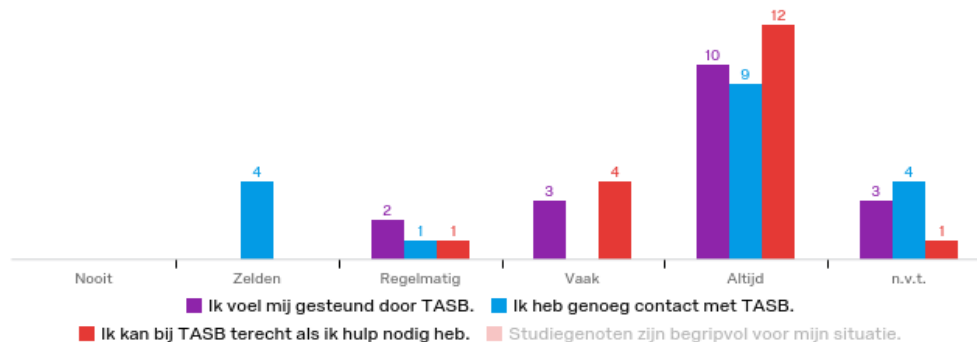

Als het gaat om docenten en SLB en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 9 keer **zelden** aangegeven waarbij het **contact met SLB** de uitschieter is. 37 Keer hebben de deelnemers **altijd** geantwoord op de stellingen, waarbij **terecht kunnen bij SLB voor (specifieke) hulp** eruit schiet. 6 Keer hebben deelnemers aangegeven dat stellingen **n.v.t.** waren.

TASB

In *Figuur 2.11d* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom TASB.

Figuur 2.11d - TASB

Als het gaat om TASB en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 31 keer aangegeven het **altijd** eens te zijn met de stellingen, waarbij **terecht kunnen bij TASB** de uitschieter is. Er is 4 keer aangegeven dat deelnemers **zelden genoeg contact** hebben met TASB. 8 Keer hebben deelnemers aangegeven dat stellingen **n.v.t.** waren.

4.3 Het 4^e jaar

De volgende resultaten komen voort uit de gegevens rondom de vragen over het 4^e jaar. 7 (39%) Van de 18 deelnemers volgen vakken van het 4^e jaar. De eerste 3 vragen gaan over onderwijsvoorzieningen, toetsvoorzieningen en materiële voorzieningen. Allereerst is er gevraagd of er wel of niet gebruikt is gemaakt van de mogelijkheden. Vervolgens wordt gevraagd naar de tevredenheid, hierbij is gebruik gemaakt van de Likertschaal. Er waren meerdere antwoorden mogelijk. Daarna is er een vraag over het 4^e jaar in het algemeen en zijn stellingen voorgelegd die door middel van de Likertschaal moeten worden beantwoord. Daarna zijn er wat vragen specifiek over het doen van onderzoek en de minor. Er wordt er geëindigd met stellingen over het doen van onderzoek en minor die weer door middel van de Likertschaal moeten worden beantwoord.

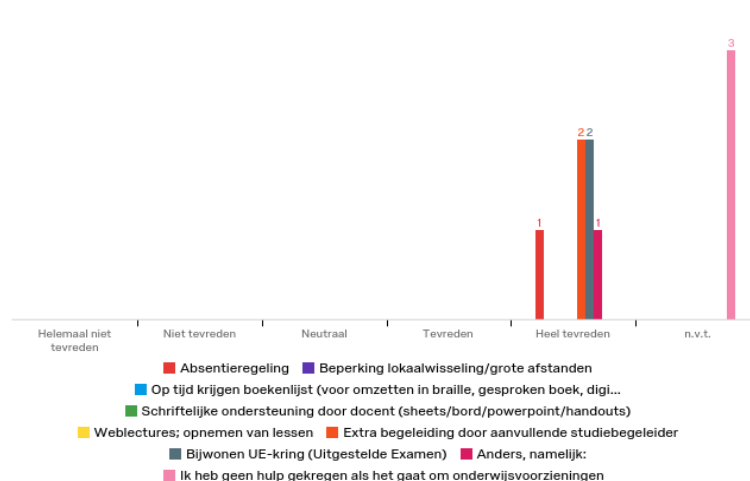
4.3.1 Onderwijsvoorzieningen

Hieronder zal eerst aangegeven worden van welke hulp gebruik wordt gemaakt en vervolgens wordt er een weergave gegeven van de tevredenheid over deze hulp.

Tabel 3.1b		
Onderwijsvoorzieningen	%	Aantal respondenten
Absentieregeling	14%	1
Beperking lokaalwisseling/grote afstanden	0%	0
Op tijd krijgen boekenlijst (voor omzetten in braille, gesproken boek, digitale vorm)	0%	0
Schriftelijke ondersteuning door docent (sheets/bord/powerpoint/handouts)	0%	0
Weblectures; opnemen van lessen	0%	0
Extra begeleiding door aanvullende studiebegeleider	29%	2
Bijwonen UE-kring (Uitgestelde Examen)	29%	2
Anders, namelijk:	14%	1
Ik heb geen hulp gekregen als het gaat om onderwijsvoorzieningen	43%	3
Totaal	100%	7

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij onderwijsvoorzieningen hebben 3 deelnemers geen hulp gekregen en 4 deelnemers wel hulp gekregen. De meest voorkomende hulp bij onderwijsvoorzieningen is **extra begeleiding door de aanvullende studiebegeleider** en **bijwonen UE-kring**, bij beide maken daar 2 deelnemers gebruik van.

Figuur 3.2 - Tevredenheid onderwijsvoorzieningen

In *Figuur 3.2* is de tevredenheid per stelling over **onderwijsvoorzieningen** zichtbaar en is te zien dat alle antwoorden omtrent het krijgen van hulp zijn gegeven op **heel tevreden**. 3 Keer hebben deelnemers aangegeven **n.v.t.** Deze gaan allemaal over het niet krijgen van hulp.

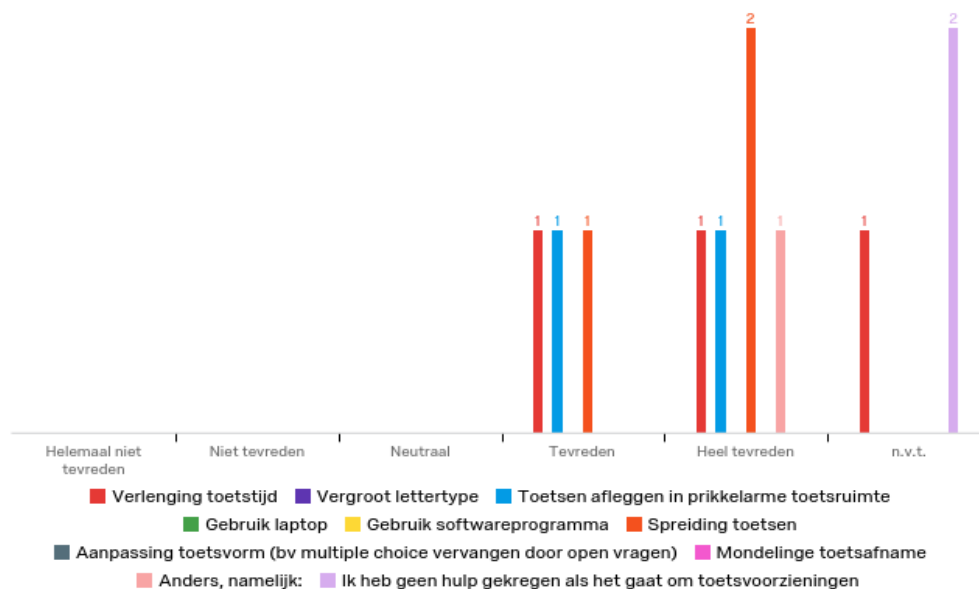
4.3.2 Toetsvoorzieningen

Hieronder zal eerst aangegeven worden van welke hulp gebruik wordt gemaakt en vervolgens wordt er een weergave gegeven van de tevredenheid over deze hulp.

Tabel 3.3b		
Toetsvoorzieningen	%	Aantal respondenten
Verlenging toetstijd	43%	3
Vergroot lettertype	0%	0
Toetsen afleggen in prikkelarme toetsruimte	29%	2
Gebruik laptop	0%	0
Gebruik softwareprogramma	0%	0
Spreiding toetsen	43%	3
Aanpassing toetsvorm (bv multiple choice vervangen door open vragen)	0%	0
Mondelinge toetsafname	0%	0
Anders, namelijk:	14%	1
Ik heb geen hulp gekregen als het gaat om toetsvoorzieningen	29%	2
Totaal	100%	7

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij toetsvoorzieningen hebben 2 deelnemers geen hulp gekregen en 5 deelnemers wel hulp gekregen. De meest voorkomende hulp bij toetsvoorzieningen is **verlenging van toetstijd** en **spreiding van toetsing**, bij beiden maken daar 3 deelnemers gebruik van.

Figuur 3.4 - Tevredenheid toetsvoorzieningen

In *Figuur 3.4* is de tevredenheid per stelling zichtbaar over **toetsvoorzieningen** en wordt duidelijk dat de meeste antwoorden worden gegeven op **heel tevreden**, gevolgd door tevreden en n.v.t.

4.3.3 Materiële voorzieningen

Als het gaat om welke hulp verkregen is bij materiële voorzieningen hebben 6 deelnemers geen hulp gekregen en 1 deelnemer wel. Er is alleen gebruik gemaakt van de **rustruimte** en 100% is **heel tevreden**. Als het gaat om de niet verkregen hulp heeft 100% n.v.t. aangegeven. De meeste antwoorden zijn gegeven op n.v.t.

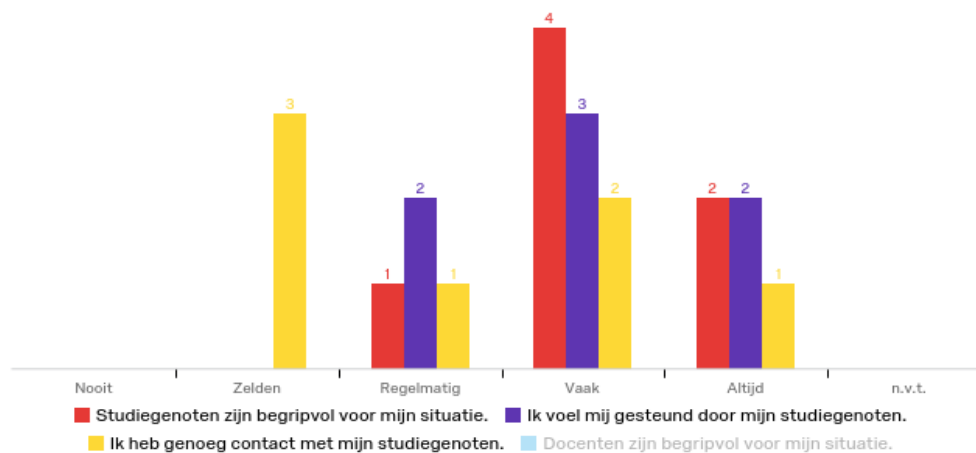
4.3.4 Stellingen rondom het 4^e jaar

Hieronder zullen de resultaten rondom de stellingen over het 4^e jaar worden weergegeven. Om meer overzicht te creëren zijn de stellingen onderverdeeld in de volgende categorieën: Studiegenoten, Docenten en SLB, TASB, onderzoek en minor.

Studiegenoten

In *Figuur 3.8a* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom studiegenoten.

Figuur 3.8a - Studiegenoten

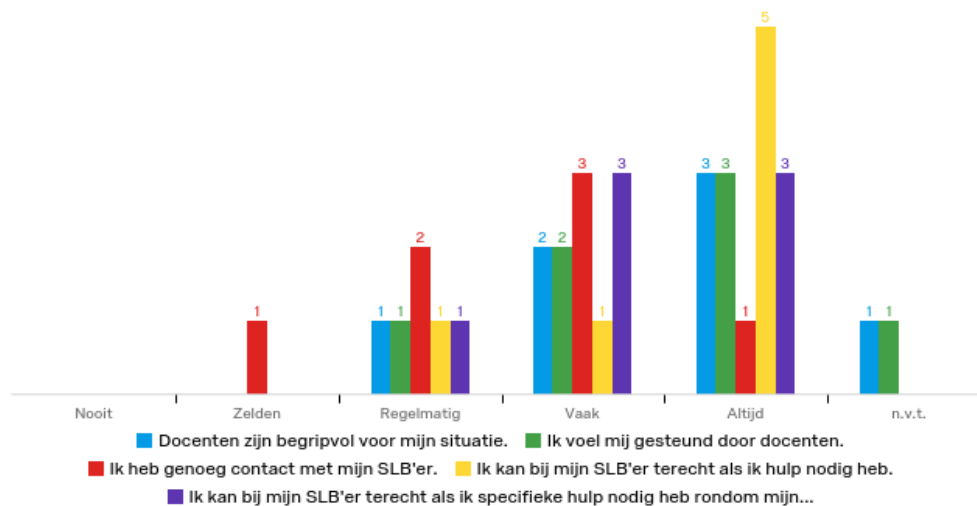

Als het gaat om studiegenoten en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 3 keer **zelden** aangegeven, waarbij het om **contact** gaat. 9 Keer hebben deelnemers **vaak** als antwoord gegeven, waarbij **begripvol** het meest genoemd wordt.

Docenten en SLB

In *Figuur 3.8b* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom docenten en SLB.

Figuur 3.8b - Docenten en SLB

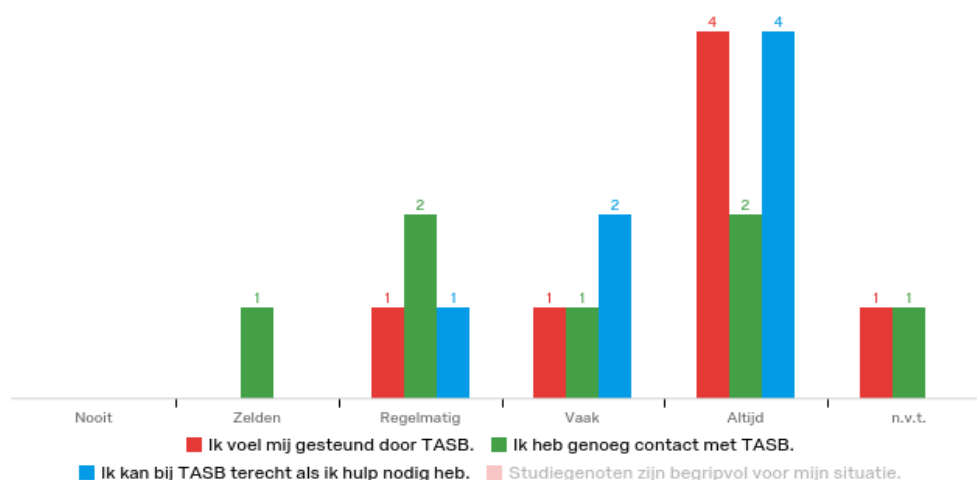

Als het gaat om docenten en SLB en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 15 keer aangegeven het **altijd** eens te zijn met de stelling, waarbij **terecht kunnen bij SLB voor hulp** de uitschieter is. Er wordt 1 keer **zelden** aangegeven waarbij het gaat om **genoeg contact met SLB**.

TASB

In *Figuur 3.8c* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom TASB.

Figuur 3.8c - TASB

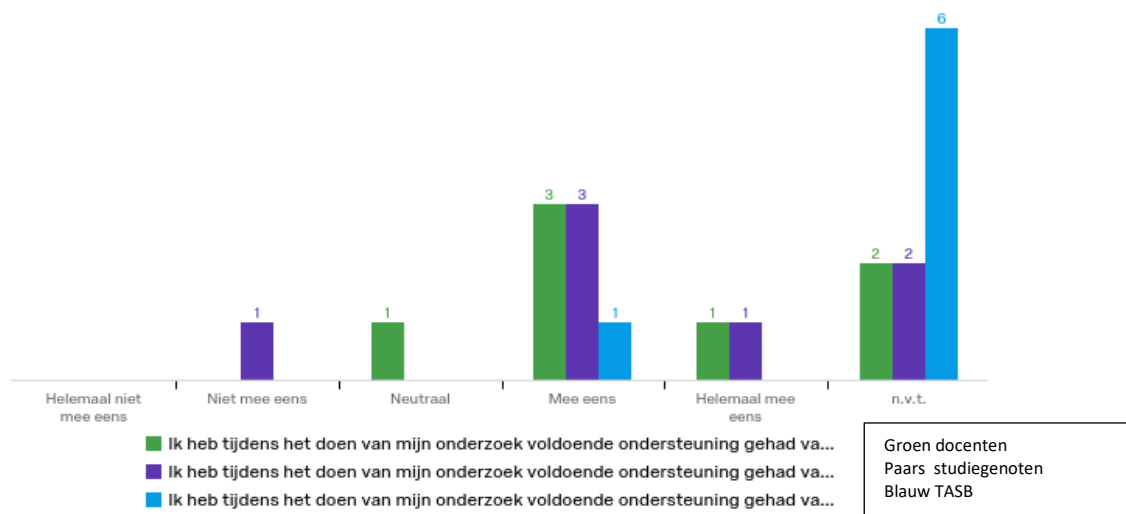
Als het gaat om TASB en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 10 keer aangegeven het **altijd** eens te zijn met de stellingen, waarbij **gesteund voelen** en **terecht kunnen** de uitschieters zijn. 1 Keer is aangegeven dat iemand **zelden** **genoeg contact** heeft met TASB.

Onderzoek

Als het gaat om in hoeverre de functiebeperking de deelnemer belemmerd heeft bij het uitvoeren van hun onderzoek geven 4 deelnemers aan dat dit niet het geval is en 3 dat dit wel het geval is. Van de 3 deelnemers hebben 2 deelnemers hulp gezocht en die zijn ook **tevreden** met deze gekregen hulp. De deelnemer die geen hulp heeft gezocht, heeft dit zelf onderling kunnen oplossen met zijn/haar onderzoeksmaatje.

In *Figuur 3.14a* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom onderzoek.

Figuur 3.14a - Onderzoek

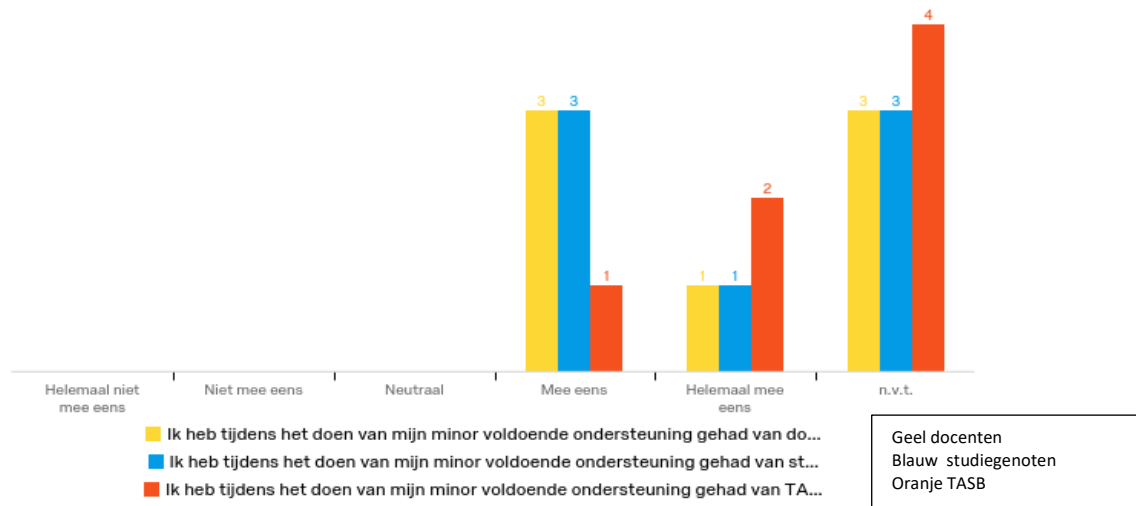
Als het gaat om onderzoek en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 7 keer aangegeven het **eens** te zijn met de stelling, waarbij voldoende **ondersteuning van docenten** en **ondersteuning van studiegenoten** het meest genoemd werden. De deelnemers hebben 10 keer **n.v.t.** aangegeven, waarbij **ondersteuning van TASB** de uitschieter is.

Minor

Als het gaat om in hoeverre de functiebeperking de deelnemer heeft beïnvloed bij de keuze voor de minor geven 5 deelnemers (71%) aan dat dit wel het geval was en 2 deelnemers (29%) dat dit niet het geval was.

In *Figuur 3.14b* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom de minor.

Figuur 3.14b - Minor

Als het gaat om de minor en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 7 keer aangegeven het **eens** te zijn met de stellingen, waarbij voldoende **ondersteuning van docenten** en **ondersteuning van studiegenoten** het meest genoemd werden. De deelnemers hebben 10 keer **n.v.t.** aangegeven waarbij, **ondersteuning van TASB** de uitschieter is.

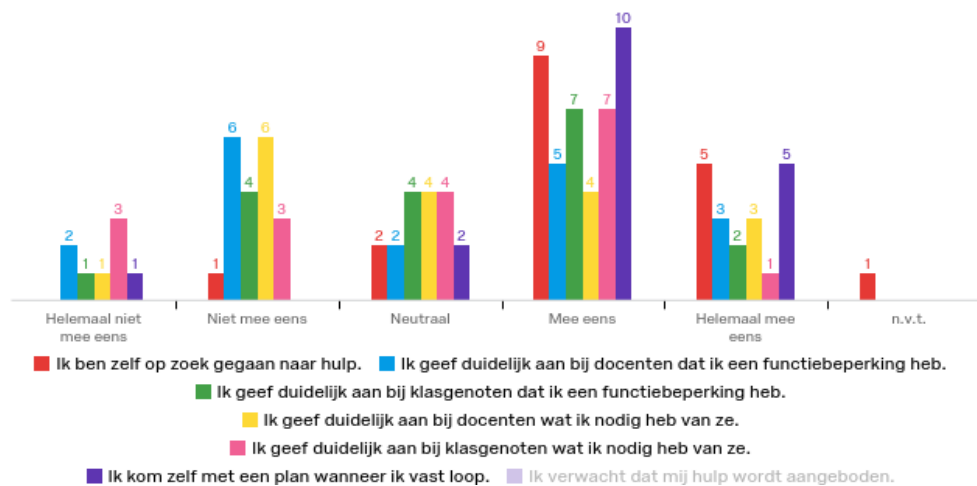
4.4 Initiatief

De volgende resultaten zijn gegevens rondom het nemen van initiatief. De deelnemers hebben stellingen voorgelegd gekregen en moesten deze beantwoorden aan de hand van de Likertschaal. Om meer overzicht te creëren zijn de stellingen onderverdeeld in eigen initiatief en geen initiatief.

4.4.1 Eigen initiatief

In *Figuur 4.1a* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom eigen initiatief.

Figuur 4.1a - Eigen initiatief

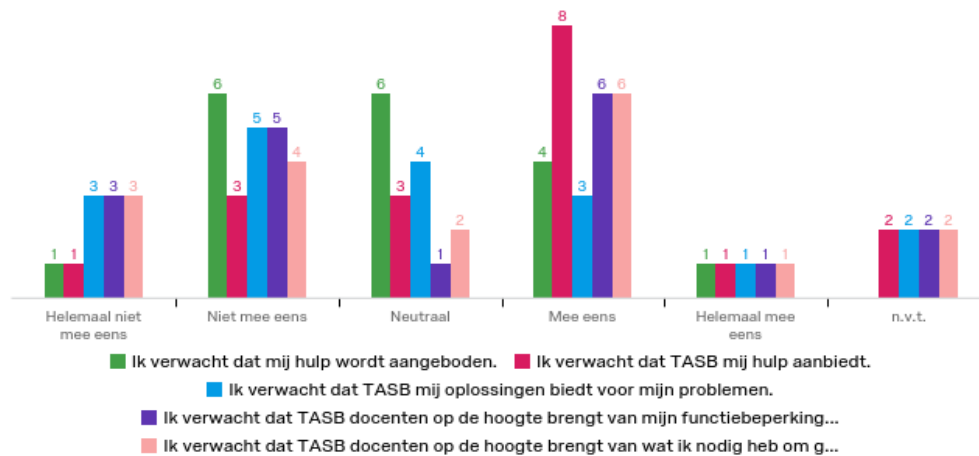

Als het gaat om eigen initiatief en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 42 keer aangegeven het **eens** te zijn met de stelling, waarbij **met een eigen plan komen** en **ik ben zelf opzoek gegaan** de uitschieters zijn. De deelnemers hebben 20 keer aangegeven het **niet eens** te zijn met de stelling, hierbij zijn het **aangeven bij docenten dat de deelnemer een functiebeperking heeft** en **welke hulp de deelnemer nodig heeft van de docent** de uitschieters.

4.4.2 Geen initiatief

In *Figuur 4.1b* staat een weergave van in hoeverre de deelnemers het eens zijn over de stellingen rondom geen initiatief.

Figuur 4.1b - Geen initiatief

Als het gaat om geen initiatief en in hoeverre de deelnemers het eens zijn met de stellingen, hebben de deelnemers 23 keer aangegeven het **niet eens** te zijn met de stelling, waarbij de uitschieter **Ik verwacht dat mij hulp wordt aangeboden** is. De deelnemers hebben 27 keer aangegeven het **eens** te zijn met de stelling, waarbij **Ik verwacht dat TASB mij hulp aanbiedt** de uitschieter is.

4.5 Open vragen rondom TASB

Er zijn aan het einde van de enquête een aantal open vragen gesteld over TASB. Die gaan over de dingen die ze moet blijven doen, of TASB heeft voldaan aan de verwachting van de deelnemers en verbeterpunten. Daarnaast is er de mogelijkheid geboden dingen die in de enquête niet aan bod gekomen zijn te benoemen en de laatste vraag was of de deelnemer in de toekomst deel wil nemen aan een vervolgonderzoek vanuit TASB.

4.5.1 Wat moet TASB blijven doen?

Als het gaat over de dingen die TASB zeker moet blijven doen geven 7 deelnemers een antwoord wat te maken heeft met de goede begeleiding en zorg die TASB biedt, en dat ze deze moet blijven geven. 3 Deelnemers noemen de goede gesprekken, kijken naar mogelijkheden en empathie van de personen. 2 Deelnemers noemen de kijk naar individu en 2 deelnemers noemen het informeren van anderen/docenten. 4 Deelnemers hebben geen opmerking of geven aan tevreden te zijn met hoe het nu gaat.

4.5.2 Verwachtingen over TASB

Als het gaat om in hoeverre TASB heeft voldaan aan de verwachtingen van de deelnemers geven 13 deelnemers aan dat TASB heeft voldaan aan hun verwachtingen, 3 hadden geen verwachtingen, maar 2 daarvan zijn wel heel tevreden en 1 deelnemer had in het eerste jaar meer maatwerk verwacht.

4.5.3 Verbeterpunten

Als het gaat om of er dingen zijn die TASB kan verbeteren geven 5 deelnemers aan dat dit niet het geval is, 5 deelnemers geven aan dat ze meer bekendheid willen van TASB, waarvan er 1 aangaf dat de naam TASB meer bekendheid mag krijgen. Daarnaast is er aangegeven dat TASB toegankelijker kan zijn voor de extra hulp zoals vrijstellingen voor taal in producttoetsen, zorgen dat de extra studiebegeleider langer bij dezelfde student blijft en uitstel per vak mogelijk maken. Ook werd genoemd: meer mogelijkheden zien, niet elk jaar een nieuwe aanvraag voor hulp moeten doen wanneer de situatie niet veranderd is, meer aanwezigheid en alle docenten op de hoogte stellen.

4.5.4 Dingen die niet aan bod zijn gekomen in de enquête

Als het gaat om dingen die niet aan bod zijn gekomen in de enquête, maar waar de deelnemer wel nog wat over kwijt wil, is er aangegeven dat iemand geen kans had gezien zijn/haar studie te starten zonder de hulp van TASB, iemand zonder de hulp zijn/haar studie niet af had kunnen maken en iemand noemt dat deze de persoonlijke begeleiding erg goed vindt, met als toevoeging dat deze persoon aangeeft zelf hulp te kunnen vragen en daarbij denkt dat misschien niet iedereen dat kan. Als laatste is er iemand die aangeeft de vragen van de enquête soms wat lastig te vinden omdat hij/zij nog midden in het proces zit.

4.5.5 Vervolgonderzoek

12 Deelnemers (46%) hebben aangegeven dat ze in de toekomst open staan voor vervolgonderzoek door TASB. 7 Deelnemers (27%) zouden graag de resultaten van het onderzoek ontvangen. 7 deelnemers (27%) hebben het hokje met hun e-mailadres aangevinkt, en 6 daarvan hebben ook hun e-mailadres achtergelaten (deze zijn alleen bij de opdrachtgever en onderzoeker bekend en kunnen niet worden opgevraagd).

Hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie resultaten

In deze paragraaf worden de praktijkdeelvragen beantwoord. De vragen worden beantwoord door de resultaten te koppelen aan de theorie van het theoretische kader.

5.1.1 Hoe tevreden zijn de deelnemers over de geboden hulp?

Om antwoord te krijgen op deze vraag is de deelnemers gevraagd naar hun tevredenheid over de hulp rondom onderwijsvoorzieningen, toetsvoorzieningen, materiële voorzieningen en stage in het derde jaar en hulp rondom onderwijsvoorzieningen, toetsvoorzieningen, materiële voorzieningen en onderzoek in het vierde jaar. Daarnaast zijn er open vragen gesteld over wat TASB goed doet, verbeteren kan en welke verwachtingen de deelnemers van TASB hebben. Als laatste was er de mogelijkheid nog een extra opmerking te plaatsen.

(Zeer) tevreden blijken de deelnemers uit het onderzoek te zijn over hulp bij voorzieningen, stage en onderzoek. Daarnaast wordt duidelijk dat TASB de goede begeleiding en zorg moet blijven voortzetten, waarbij in het bijzonder de goede gesprekken, kijken naar mogelijkheden en empathie worden genoemd. Maar ook het kijken naar het individu en het informeren van docenten wordt aangestipt.

Minder tevreden zijn ze over het niet krijgen van hulp bij stage, dit zou kunnen komen omdat er te weinig bekend is over de hulp die TASB kan bieden. Daarnaast wordt er van TASB verwacht dat er meer maatwerk wordt geleverd in het eerste jaar.

Verbeterpunten die genoemd worden voor TASB zijn bekendheid van TASB, zorgen dat een SLB'er en student langer gekoppeld blijven en niet elk jaar opnieuw een aanvraag moeten indienen voor hulp. Daarnaast wordt ook aangegeven dat TASB toegankelijker zou kunnen zijn voor extra hulp, zoals vrijstellingen voor taal in producttoetsen, meer mogelijkheden zien en uitstel per vak mogelijk maken.

Tenslotte zijn er deelnemers die aangeven dat ze hun studie niet hadden kunnen starten, voortzetten of afronden zonder de hulp van TASB.

Echter blijkt uit de theorie dat TASB veel meer hulp biedt dan alleen de genoemde hulp in de enquête. Zo neemt TASB intakegesprekken af, stelt het individuele ASB-contracten op met daarin wanneer en onder welke voorwaarde aanvullende studiebegeleiding en voorzieningen kan bieden aan individuele studenten (Overkamp & Hambruch, 2017). De tevredenheid die uit de enquête is gekomen is dus maar een deel van de hulp die TASB aanbiedt en geeft daarom geen volledig beeld van de tevredenheid over de geboden hulp van TASB. De informatie is echter wel bruikbaar, omdat de 5 onderwerpen die ondervraagd zijn wel heel belangrijk zijn voor het studeren.

CHOI (2016) geeft aan dat studenten met een beperking in het hbo in 2016 even (on-) tevreden zijn over de faciliteiten van hun studie als het jaar ervoor. Er is een verschil zichtbaar als het gaat om de thema's voorlichting, voorzieningen en docenten. Hierbij is de waardering voor de rol van de docent gestegen, maar de tevredenheid over wat feitelijk mogelijk is, is gedaald (CHOI, 2016). De tevredenheid over de voorzieningen is juist bij dit onderzoek heel positief en komt dus niet overeen met het algemene beeld van CHOI in 2016. Dit zou mogelijk kunnen komen door de TASB.

Saxion (2016) geeft in de rapportage over studeren met een functiebeperking uit 2016 aan dat, op een schaal van 1 tot en met 10, de opvang bij start van studie die de opleiding biedt gescoord wordt met een 6,3, beschikbare hulpmiddelen en faciliteiten een 6,5, aanpassingen in het onderwijs een 6,4 en een 6,5 op de speciale begeleiding (Saxion, 2016). In dit onderzoek is echter duidelijk dat de

deelnemers van dit onderzoek zeer tevreden zijn over de voorzieningen en dat komt dus niet helemaal overeen. Als het gaat om speciale begeleiding is het overgrote deel van de deelnemers uit dit onderzoek tevreden, maar er is ook een kleinere groep minder tevreden, en dat komt redelijk overeen met elkaar. Ook hierbij zou het verschil van resultaten kunnen komen door de aanwezigheid van TASB op AMM.

5.1.2 Hoe ervaren deelnemers het studeren?

Om antwoord te krijgen op deze vraag is er gekeken naar hoe de deelnemers in algemeen het studeren ervaren als het gaat om steun, begrip, contact en hulp van studiegenoten, docenten, SLB'er, TASB en stage. Daarnaast is er gekeken naar de ondersteuning tijdens het doen van onderzoek en het volgen van de minor.

Studiegenoten

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers positief zijn over het begrip en de steun die ze krijgen van studiegenoten. Echter geven deelnemers ook aan negatief te zijn over het aantal contactmomenten met studiegenoten. Saxion (2016) geeft in de rapportage over studeren met een functiebeperking uit 2016 aan dat de mate waarin medestudenten begrip hebben voor de situatie van de student met een functiebeperking wordt gescoord met een 7,6 (op een schaal van 1 t/m 10). Dit komt overeen met dit onderzoek, waarbij de deelnemers positief zijn over het begrip en de steun van studiegenoten.

Docenten en SLB'er

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers positief zijn over het begrip en de steun die ze krijgen van docenten en SLB'er. Echter blijkt dat de contactmomenten met SLB'er negatief worden beoordeeld. Daarnaast wordt specifiek in het 3^e jaar ook het terecht kunnen bij SLB'er soms negatief beoordeeld waar dit in het 4^e jaar juist positief wordt beoordeeld. Uit een onderzoek van Cnockaert et al. (2010) blijkt dat er studenten in België zijn die naast veel constructieve of begripvolle reacties ook negatieve opmerkingen krijgen. Ook blijkt uit dit onderzoek dat studenten het gevoel krijgen zich vaak te moeten verantwoorden en uitleg te moeten geven over hun functiebeperking. Het is goed om te zien dat in mijn onderzoek qua begrip en steun de deelnemers wel positief zijn. Studiekeuze123 (2017) geeft aan in het rapport van de NSE-2017 dat studenten docenten gemiddeld beoordelen met een 3,69 (op een schaal van 1 t/m 5) en vooral te spreken zijn over de inhoudelijke deskundigheid, kennis en betrokkenheid bij studenten. Saxion (2016) geeft in de rapportage over studeren met een functiebeperking uit 2016 aan dat het begrip dat docenten en overige medewerkers hebben voor de studenten wordt beoordeeld met een 7,1 (op een schaal van 1 t/m 10). Dit komt redelijk overeen met wat de deelnemers van dit onderzoek vinden, aangezien die positief zijn over het begrip en steun van docenten en SLB.

TASB

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers positief zijn over het begrip en de steun die ze krijgen van TASB. De contactmomenten met TASB worden echter negatief beoordeeld.

Stage

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers begrip en steun voelen vanuit de stage en stagebegeleider. Echter zijn er ook deelnemers die aangeven dat ze de steun missen vanuit de stage instelling of stage begeleider.

Onderzoek

Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers tijdens het doen van hun onderzoek positief zijn over de steun die ze krijgen van docenten. Negatief zijn deelnemers echter over de steun vanuit

studiegenoten. De steun van TASB wordt voornamelijk aangegeven op n.v.t. Dit zou kunnen komen door onbekendheid van dergelijke ondersteuning van TASB.

Minor

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers tijdens het volgen van hun minor positief zijn over de ondersteuning van docenten, studiegenoten en TASB. Echter is hier ook een groot deel dat n.v.t. aangeeft als het gaat om ondersteuning vanuit docenten, studiegenoten en TASB.

Positief zijn de deelnemers over het algemeen over de steun en begrip van studiegenoten, SLB, docenten en TASB. In het 4^e jaar zijn deelnemers positief over het terecht kunnen voor (specifieke) hulp bij SLB'er.

Negatief wordt het aantal contactmomenten beoordeeld met studiegenoten, SLB, docenten en TASB. Hieruit zou kunnen worden opgemaakt dat de deelnemers graag meer contactmomenten hebben met desbetreffende personen. Volgens Cnockaert et al. (2010) zijn er studenten die studeren met een functiebeperking die aangeven ook emotionele en psychologische gevolgen te hebben van het studeren met een functiebeperking. Volgens de studenten wordt dit snel over het hoofd gezien. Dit zou kunnen aansluiten op het feit dat de deelnemers van mijn onderzoek het gevoel hebben te weinig contactmomenten te hebben.

5.2 Conclusie hoofdvraag

De conclusie op de hoofdvraag is de uiteindelijke conclusie van dit onderzoek. De hoofdvraag van dit onderzoek is:

Hoe tevreden zijn de studenten met een functiebeperking uit fase 2 van Academie Mens en Maatschappij met de geboden hulp van de Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding en hoe ervaren zij het studeren?

De deelnemers zijn (zeer) tevreden over de hulp bij voorzieningen en de begeleiding van TASB. Daarnaast zijn ze positief over de steun en begrip vanuit studiegenoten, SLB, docenten en TASB. Echter blijkt uit het onderzoek dat sommige deelnemers niet van alle hulp van TASB gebruik hebben gemaakt, wat zou kunnen komen doordat er te weinig bekend is over TASB en welke hulp ze precies biedt. Dit terwijl de deelnemers daar dat mogelijk wel hadden gewild. Daarnaast wordt duidelijk dat er te weinig contactmomenten zijn met studiegenoten, SLB, docenten en TASB.

5.3 Aanbevelingen

Uit het onderzoek blijkt dat de deelnemers (zeer) tevreden zijn over de genoemde hulp. TASB biedt een aantal vormen van hulp aan waar de respondenten geen mening over hebben kunnen geven in de enquête; in vervolgonderzoek zou hier dieper op in kunnen worden gegaan. Daarnaast zou er ook gekeken kunnen worden hoe deelnemers precies de hulp hebben gekregen en waarom ze wel of niet tevreden zijn over de hulp.

Uit het onderzoek blijkt dat studenten vragen hebben over mogelijkheden en uitstel van vakken. Een nauwere samenwerking met de Uitgestelde Examen-kring (UE-kring) zou hier een belangrijke bijdrage in kunnen zijn. Er is vrij weinig informatie te vinden over de UE-kring. Dit is een groep docenten die zich inzet om alle langstuderende studenten zo snel mogelijk hun diploma te laten halen. Tijdens de UE-kring zijn er UE-begeleiders en vakdocenten aanwezig waarmee stil wordt gestaan bij de studievoortgang van de studenten in het eerste uur en in het tweede uur er mogelijkheid is om met vakdocenten stil te staan bij de verschillende leerpakketten, thema's of eindpresentatie (Donker, de Boer, & Hoebe, 2017).

De stage en minor zijn belangrijke onderdelen van de opleiding. Uit het onderzoek blijkt dat niet alle studenten voldoende ondersteuning ervaart rond de stage. Daarom zou er apart onderzoek kunnen worden gedaan naar op welke punten studenten extra hulp nodig hebben en hoe TASB daarin kan bijdragen. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat voor sommige deelnemers de keuze van hun minor is beïnvloed door hun functiebeperking. Het is interessant om te onderzoeken hoe een functiebeperking deze keuze beïnvloedt en of met bepaalde hulp andere keuze gemaakt zouden worden.

In de enquête zijn deelnemers ook gevraagd naar hun eigen initiatief en verwachtingen van het krijgen van hulp. Dit geeft echter geen antwoord op de hoofd- of deelvragen, maar is wel interessant voor TASB. Uit die gegevens blijkt het volgende: de deelnemers nemen veel eigen initiatief, helemaal wanneer het gaat om zelf hulp zoeken en een eigen plan maken, alleen geven ze niet zelf aan wat hun beperking is en welke hulp ze nodig hebben van docenten en klasgenoten. Deelnemers kijken erg verschillend aan tegen de verwachting over het krijgen van hulp, iets meer dan de helft verwacht dat hulp actief wordt aangeboden vanuit TASB, tegenover deelnemers die niet verwachten dat TASB actief hulp aanbiedt. Er zou dus gekeken kunnen worden naar de verwachtingen rondom het nemen van initiatief van de student en de verwachtingen van het actief aanbieden van hulp door TASB. Dit zodat verwachtingen beter op elkaar aansluiten.

5.4 Discussie

Allereerst zal er een sterkte/zwakte analyse worden gemaakt over het uitvoeren van dit onderzoek. Hieronder staan de sterke punten en verbeterpunten genoemd.

Sterke punten	Verbeter punten
Goed vooronderzoek gedaan	Betere enquête die meer ingaat op de deel- en hoofdvragen
Erg enthousiast waardoor onderzoek mogelijk te groot	In de enquête betere uitleg over de voorzieningen, want nu werden sommige antwoorden op de verkeerde plaats gegeven
Goed nagedacht over de inhoud van de enquête en goed laten controleren	Beter vragen via welke weg de deelnemer de hulp heeft gekregen en niet er vanuit gaan dat het via TASB is geweest
De enquête is naar het Duits vertaald	Meer ingaan op de verschillende hulp van TASB
Nauw contact met opdrachtgever waardoor de resultaten extra bruikbaar zijn voor de opdrachtgever	Meer richten op één onderwerp en het dus kleiner maken, hierdoor wordt de tijdsduur ook korter, wat voordelig kan zijn voor mensen met een functiebeperking

Mijn enthousiasme voor dit onderzoek is een sterkte van dit onderzoek. Er is heel veel motivatie om het onderzoek goed uit te voeren en bruikbare resultaten te krijgen. Echter is hierdoor het onderzoek in sommige opzichten te groot geworden. Er had onderscheid kunnen worden gemaakt tussen de verschillende thema's die behandeld zijn in het onderzoek. De volgende keer zou ik meer tijd nemen om te kijken wat ik nu precies wil weten, in plaats van mij door mijn enthousiasme mee te laten slepen, en ik zou nog gerichtere vragen stellen. Hierdoor zou de enquête zelf ook korter worden wat mogelijk resulteert in meer respons. Mogelijk heeft de weinige respons deels te maken met de lengte van de enquête, en had er meer rekening gehouden kunnen worden met de doelgroep. Vanuit Anja Tomberg heb ik teruggekregen dat ze het nauwe contact erg fijn vond en dat ze goed op de hoogte was gehouden. Dit is iets wat ik zelf ook erg belangrijk vind en zeker zou blijven doen. Het onderzoek is namelijk voor TASB belangrijk en ik vind het dan ook noodzakelijk dat zij goed weten waar ik mee bezig ben. Dit heeft in dit geval ook geresulteerd in een samenwerking rondom het vertalen van de

enquête naar het Duits. Door het vertalen van de enquête heb ik het gemakkelijker gemaakt voor de Duitse studenten om deel te nemen.

Dit onderzoek biedt een mooie basis om meer onderzoek te doen naar studeren met een functiebeperking. Uit mijn vooronderzoek, maar ook uit gesprekken met studenten van andere academies en andere hoger onderwijsinstellingen blijkt echter dat AMM erg uniek is met een taakgroep voor studeren met een functiebeperking. Er zijn wel mogelijkheden op andere academies maar veel minder en veel minder bekend. Dit heeft mij aan het denken gezet over wat de plichten van een hogeschool zijn als het gaat om het studeren met een functiebeperking. Sinds 14 juli 2016 geldt het VN-verdrag Handicap in Nederland. Dit heeft gezorgd voor een aanpassing op de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBh/cz). Eén van deze aanpassingen is dat sinds 1 januari 2017 in de wet een norm voor algemene toegankelijkheid staat. Dit houdt voor scholen in dat wat zij bieden toegankelijk moet zijn, wat zorgt dat mensen met een handicap steeds minder apart om aanpassingen hoeven te vragen. Het doel is om de positie van mensen met een beperking te verbeteren. Hierbij gaat het om 'eenvoudige voorzieningen'; wanneer een verbetering van toegankelijkheid 'onevenredig belastend' is, hoeft het niet te worden uitgevoerd. (Rijksoverheid, 2017).

Handicap studie (2018) geeft aan dat hoger onderwijsinstellingen worden verplicht om inclusie van studenten met een beperking te bevorderen. Het is dan ook goed om te horen dat er op 25 januari 2018 door de Vrije Universiteit Amsterdam, NHL Stenden Hogeschool en Universiteit Leiden een intentieverklaring is getekend. Deze intentieverklaring gaat om de bevordering van de implementatie van het bovengenoemde VN-verdrag. Het ondertekenen van deze verklaring is een startsein om actief aan de slag te gaan met het inrichten van inclusief onderwijs. Onder inclusief onderwijs wordt verstaan dat elke student aan hetzelfde onderwijs deelneemt, ongeacht achtergrond, en ze zich welkom en geaccepteerd voelen. Hierbij wordt speciaal aandacht gericht op de flexibiliteit in het curriculum, deskundigheidsbevordering van alle medewerkers en informatievoorzieningen en internationalisering (Handicap studie, 2018).

Jeroen 't Hart, directeur Expertisecentrum SOZ, geeft in het artikel van Handicap studie (2018) aan dat hij merkt dat Nederland ten opzichte van het buitenland erg achterloopt als het gaat om de omgang met diversiteit.

Vooruitgang op dit vlak is een hele goede zaak waar ik voor zal blijven vechten zolang het nog niet de standaard is dat studeren met een functiebeperking geen uitdaging meer is, maar een normaal feit. Instellingen moeten zorgen dat er hulp geboden wordt om zo min mogelijk tot geen studievertraging op te lopen en het geen doolhof is voor studenten en medewerkers om de juiste hulp te vinden bij de juiste student. Studenten moeten zich geaccepteerd en welkom voelen en de kans krijgen elke opleiding te kunnen starten die binnen hun mogelijkheden passen.

Bibliografie

- Andriessen, D., Onstenk, J., Delnooz, P., Smeijsters, H., & Peij, S. (2010, augustus). *Gedragcodepraktijkgerichtonderzoekdefinitief*. Opgehaald van <http://www.lectorenzorgenwelzijn.nl/documenten.html>: <http://www.lectorenzorgenwelzijn.nl/Gedragcodepraktijkgerichtonderzoekdefinitief.pdf>
- Baarda, B., Bakker, E., van der Hulst, M., Fischer, T., Julsing, M., van Vianen, R., & de Goede, M. (2012). *Basisboek Methoden en Technieken Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- CHOI. (2016). *Studeren met een handicap*. Leiden: CHOI.
- Cnockaert, R., De Smet, M., Caemerlinck, M., Thienpondt, L., De Snerck, G., De Munck, K., . . . Van Hove, G. (2010). Studeren met een functiebeperking in het Vlaamse hoger onderwijs: Een exploratieve studie naar de beleving van (oud)studenten in drie Vlaamse instellingen voor hoger onderwijs. *Ethiek & Maatschappij*, 13(4), 121-140.
- Commissie MAATSTAF. (2010, maart). *advies-commissie-maatstaf-over-studeren-met-functiebeperking*. Opgehaald van [rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2010/11/25/advies-commissie-maatstaf-over-studeren-met-functiebeperking/253894a.pdf): <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2010/11/25/advies-commissie-maatstaf-over-studeren-met-functiebeperking/253894a.pdf>
- Donker, R., de Boer, E., & Hoebe, N. (2017). (M. Janssen, Interviewer)
- Donner, J. P. (2017, 01-01). *Wet en regelgeving*. Opgehaald van Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0014915/2017-01-01>
- Fischer, T., & Julsing, M. (2015). *Onderzoeksvaardigheden*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Handicap studie. (2018, januari). *nieuws*. Opgehaald van Handicap-studie.nl: http://www.handicap-studie.nl/89_1269_Hogeronderwijsinstellingen_slaan_handen_ineen_voor_inclusiever_onderwijs.aspx
- Heerink, M., Pinkster-Schalken, S., & Bratti-van de Werf, M. (2013). *Onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Pearson Benelux.
- Holzmann, M. (2017). *Nationale Studenten Enquête 2017*. Utrecht: Studiekeuze123.
- National Student Survey. (2017). *About*. Opgehaald van <http://www.thestudentsurvey.com/>: http://www.thestudentsurvey.com/content/NSS2017_Core_Questionnaire.pdf
- Overkamp, L., & Hambruch, I. (2017). Jaarverslag 2016-2017 en Jaarplan 2017-2018 Taakgroep Aanvullende Studiebegeleiding (TASB).
- Rijksoverheid. (2017). *gelijke behandeling mensen met beperking of chronische ziekte*. Opgehaald van [rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap/gelijke-behandeling-mensen-met-beperking-of-chronische-ziekte): <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap/gelijke-behandeling-mensen-met-beperking-of-chronische-ziekte>
- Saxion. (2016). *Rapportage tevredeneheid studeren met een functiebeperking*.
- Saxion. (2017). *Onderwijs- en Examenregeling Academie Mens & Maatschappij*.
- Sniatecki, J. L., Perry, H. B., & Snell, L. H. (2015). Faculty Attitudes and Knowledge Regarding College Students with Disabilities. *Journal of Postsecondary Education and Disability*, 259-275.

- Stapel, J. (2007). Studeren met een functiebeperking. *Onderwijs en gezondheidszorg*, 19-22.
- Studiekeuze123. (2017). *Nationale Studenten Enquete*. Amsterdam: Studiekeuze123.
- Studiekeuze123. (2017). *Vragenlijst Nationale Studenten Enquête*. Opgehaald van <http://www.studiekeuzeinformatie.nl>: <http://www.studiekeuzeinformatie.nl/vragenlijst-nationale-studenten-enquete>
- Studiekeuze123. (2017). *Vragenlijst Nationale Studenten Enquête*. Opgehaald van <http://www.studiekeuzeinformatie.nl>: <http://www.studiekeuzeinformatie.nl/wp-content/uploads/2017/01/Vragenlijst-NSE-2017-Ned-versie-1.7.pdf>
- StudieSuccesCentrum Saxion. (2017, Maart). *Functiebeperking*. Opgehaald van https://saxion.nl/succesvol_studeren/site/: https://saxion.nl/succesvol_studeren/site/hulp-bij-je-studie/functiebeperking/
- Tomberg, A. (2017, September). (M. Janssen , Interviewer)
- United Nations. (2017). *article-24-education*. Opgehaald van <https://www.un.org/development/desa/disabilities/>: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/article-24-education.html>
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Verschuren , P., & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek*. Den Haag: Uitgeverij LEMMA.
- Weusthof, I. (2014). *Studeren met een functiebeperking Saxion*. Sevicecentrum Informatie .
- Wouters, E., & Aarts, S. (2017). *Ethiek van praktijkgericht onderzoek*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Bijlagen

Hier vindt u de bijlagen.

Bijlage 1: functiebeperkingenlijst NSE

(Saxion, 2016)

Bijlage 1. Ziekten en handicaps volgens NSE 2013 t/m 2016

Respondenten kruisten de volgende ziekten/handicaps aan (aantallen, gerangschikt van hoog naar laag over 2016)	2016	2015	2014	2013
Dyslexie	882	722	528	550
Concentratieproblemen	383	292	241	243
Vermoeidheid / energietekort	340	254	212	225
Psychisch probleem / aandoening (bijv. psychose, burn-out, angststoornis, dwangneurose)	296	184	145	161
ADHD	224	160	142	109
Chronische pijnklachten	180	154	120	123
Migraine / ernstige hoofdpijn	173	132	105	131
Autisme of verwante stoornis (bijv. PDD-NOS)	109	97	63	53
Long- en ademhalingsprobleem (bijv. cara, astma, chronische bronchitis, CF – COPD)	105	107	90	83
Motorische beperking (lopen, bewegen, gebruik van armen)	88	64	49	45
Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)	80	53	56	50
Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten	63	56	46	44
Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)	61	57	51	58
Dyscalculie	51	33	26	30
Andere stoornis aan bewegingsapparaat (bijv. hernia, verlamingsverschijnselen)	39	54	36	34
overige ziekten	37	39	23	21
Suikerziekte / diabetes	36	34	28	22
Chronisch vermoeidheidssyndroom (ME)	31	21	22	22
Auditieve beperking (doof, slechthorend)	30	28	26	22
Spraak en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)	30	24	19	21
Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)	26	20	18	23
Andere neurologische aandoening (bijv. MS)	25	21	26	21
Eetstoornis (boulimie, anorexia)	25	16	10	16
Epilepsie	24	16	9	14
Visuele beperking (blind, slechtziend)	22	17	24	23
RSI (pijn / tintelingen in armen, nek en rug door veelvuldig computergebruik)	19	15	11	15
Spierdystrofie, spasme of andere spierziekte	16	15	13	14
Rolstoelgebonden	13	10	6	8
Een vorm van kanker	9	9	8	6
overige handicaps	0	1	0	0

Opmerking: veel studenten gaven aan meer dan één handicap of ziekte te hebben. In de NSE's van 2013 tot en met 2016 is – in tegenstelling tot eerdere jaren – niet gevraagd welke handicap of ziekte het meest prominent is; er kan dus geen tabel gemaakt worden in procenten, die tot 100 procent optelt.

Bijlage 2: NSS vragenlijst
(National Student Survey, 2017)

National Student Survey 2017 - Core Questionnaire

Scale:

- Definitely agree
- Mostly agree
- Neither agree nor disagree
- Mostly disagree
- Definitely disagree
- Not applicable

Questions:

The teaching on my course

1. Staff are good at explaining things.
2. Staff have made the subject interesting.
3. The course is intellectually stimulating.
4. My course has challenged me to achieve my best work.

Learning opportunities

5. My course has provided me with opportunities to explore ideas or concepts in depth.
6. My course has provided me with opportunities to bring information and ideas together from different topics.
7. My course has provided me with opportunities to apply what I have learnt.

Assessment and feedback

8. The criteria used in marking have been clear in advance.
9. Marking and assessment has been fair.
10. Feedback on my work has been timely.
11. I have received helpful comments on my work.

Academic support

12. I have been able to contact staff when I needed to.
13. I have received sufficient advice and guidance in relation to my course.
14. Good advice was available when I needed to make study choices on my course.

Organisation and management

15. The course is well organised and running smoothly.
16. The timetable works efficiently for me.
17. Any changes in the course or teaching have been communicated effectively.

Learning resources

18. The IT resources and facilities provided have supported my learning well.
19. The library resources (e.g. books, online services and learning spaces) have supported my learning well.
20. I have been able to access course-specific resources (e.g. equipment, facilities, software, collections) when I needed to.

Learning community

- 21. I feel part of a community of staff and students.
- 22. I have had the right opportunities to work with other students as part of my course.

Student voice

- 23. I have had the right opportunities to provide feedback on my course.
- 24. Staff value students' views and opinions about the course.
- 25. It is clear how students' feedback on the course has been acted on.
- 26. The students' union (association or guild) effectively represents students' academic interests.

Overall satisfaction

- 27. Overall, I am satisfied with the quality of the course.

DE WAARDERING VOOR DE THEMA'S

Welke thema's zijn hoog en laag gewaardeerd?

Studenten hebben vragen ingevuld over 18 verschillende thema's. Per thema is (door het middelen van de antwoorden) een themascore ontwikkeld¹. Als alle thema's waarover de studenten vragen kregen op volgorde van waardering worden gezet, ontstaat het volgende beeld voor 2017 (tussen haakjes telkens de gemiddelde score op de schaal van 1 t/m 5, afgerond op twee decimalen):

1. Stage en ervaring (3,94)
 2. Groepsgrootte (3,90)
 3. Algemene vaardigheden (3,86)
 4. Inhoud (3,75)
 5. Wetenschappelijke vaardigheden (3,74)
 6. Docenten (3,69)
 7. Toetsing en beoordeling (3,65)
 8. Praktijkgericht onderzoek (3,63)
 9. Studiefaciliteiten (3,55)
 10. Uitdagend onderwijs (3,55)
 11. Studiebegeleiding (3,55)
 12. Studieroosters (3,53)
 13. Voorbereiding op beroepsloopbaan (3,52)
 14. Studielast (3,51)
 15. Informatievoorziening (3,41)
 16. Kwaliteitszorg (3,29)
 17. Stage en opleiding (3,24)
 18. Internationalisering (3,23)
- Algemene tevredenheid (3,96)*

Bijlage 4: vragenlijst NSE 2017 (Studiekeuze123, 2017)

Vragenlijst Nationale Studenten Enquête 2017

V1. Selecteer een taal / Select a language:

- 1 Nederlands
- 2 English
- 3 Deutsch

A. Achtergrondkenmerken

V2. Klopt het dat je staat ingeschreven aan de <bachelor/master> <croho> <instelling> in <locatie>?

- 1 Ja, deze gegevens kloppen (naar V8)
- 2 Nee, deze gegevens kloppen niet

V2a. Welk deel van de getoonde informatie klopt niet?

- 1 Ba / Ma
- 2 Opleidingsnaam
- 3 Instellingsnaam
- 4 Locatie

V3. Wat voor soort opleiding volg je? (Geef je hoofdstudie aan)

- 1 Bachelor
- 2 Master (hbo: ook voortgezette opleiding)
- 3 Associate degree
- 5 Postinitieel hbo
- 6 Postinitieel wo
- 7 Anders <Einde vragenlijst: Slottekst 1>

V4. Volg je deze opleiding aan een universiteit of hogeschool?

- 1 Hogeschool
- 2 Universiteit
- 3 Anders

V5. Aan welke <hogeschool/universiteit> volg je deze opleiding?

<lijst instellingen met optie 'Andere universiteit/hogeschool' als open vraag>

V6. Welke opleiding volg je aan de <naam instelling>?

<lijst opleidingen binnen aangegeven instelling met optie 'Andere opleiding' als open vraag: als V5='Anders' dan deze vraag altijd open houden>

V7. In welke stad volg je deze opleiding?

<lijst steden waar de opleiding wordt verzorgd; deze vraag niet stellen als V5='Anders'>

V8. Volg je deze opleiding in voltijd, deeltijd of duaal?

- 1 Voltijd
- 2 Deeltijd
- 3 Duaal

V9. In welk studiejaar zit je? Let op! Vul het studiejaar in van het jaar waarin je de meeste vakken volgt. Associate Degree, Bachelor en Master worden gezien als aparte opleidingen. We tellen hier weer opnieuw vanaf 1. < Associate Degree 1 -2; bachelor 1-4; master 1-3; postinitieel hbo 1-3; postinitieel wo 1-3> <niet van toepassing>

V10. Wanneer ben je aan deze opleiding begonnen?

Datum <dag/maand/jaar>

Wij zijn ons bewust van het maatschappelijke gesprek over genderidentiteit. We hebben ervoor gekozen om het beleid van de Rijksoverheid te volgen met betrekking tot de Basisregistratie Persoonsgegevens en daarom de onderstaande twee opties te geven. Als je deze vraag niet wilt invullen, kun je deze vraag overslaan.

V11. Je bent een:

- 1 Man
- 2 Vrouw

V12. Wat was je leeftijd op 31 december 2016?

... jaar <12-99>

V13. Met welk diploma ben je toegelaten tot je huidige opleiding?

- 01 Havo
- 02 Vwo
- 03 Mbo
- 04 Hbo-propedeuse
- 05 Hbo-einddiploma of hbo-bachelor
- 06 Hbo-master
- 07 Universiteit – propedeuse in Nederland
- 08 Universiteit – bachelor in Nederland
- 09 Universiteit – doctoraal examen in Nederland
- 10 Universiteit – master in Nederland
- 11 Associate degree
- 12 Vooropleiding voortgezet onderwijs in het buitenland
- 13 Vooropleiding hoger onderwijs in het buitenland
- 14 Colloquium doctum (21+ toets) /toelatingsgesprek
- 15 Internationaal baccalaureaat
- 16 EVC-procedure / Op basis van eerder verworven competenties/werkervaring
- 17 Op andere gronden, namelijk <vrij tekstveld>
- 98 N.v.t.
- 99 Weet niet

Woonsituatie [niet: afstandsonderwijs, duaal en deeltijd]

V14. Hoe is jouw woonsituatie?

- 1 Ik woon bij mijn ouders
- 2 Ik woon in een studentenflat of studentenwoning van een studentenhuysvestingsorganisatie
- 3 Ik woon in een particulier studentenhuys
- 4 Ik woon in een eigen woning of appartement (koop of huur)
- 5 Anders

B. Basisvragenlijst

1. Algemene oordelen [allen]

V15. We willen je graag vragen hoe jij je studie in het algemeen beoordeelt. Geef alsjeblieft hieronder aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

Je studie in het algemeen

V16. De volgende vragen gaan over jouw algemene oordeel ten aanzien van een aantal deelaspecten van je studie. Geef alsjeblieft aan hoe tevreden je over het geheel genomen bent over de volgende aspecten van je studie: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De inhoud van de opleiding
- b De verworven algemene vaardigheden binnen je opleiding
- c De verworven wetenschappelijke vaardigheden binnen je opleiding <WO>/De vaardigheden in het doen van praktijkgericht onderzoek <HBO>
- d De voorbereiding op de beroepsloopbaan (voltijd) / de aansluiting op de beroepspraktijk (afstand, duaal, deeltijd)
- e De docenten van de opleiding
- f De informatie vanuit je opleiding
- g De studiefaciliteiten van je opleiding
- h Toetsing en beoordeling (bijv. criteria van beoordeling en vorm van toetsing)
- i De studieroosters (niet: afstandsonderwijs)
- j De studielast
- k De studiebegeleiding
- m De algemene sfeer op je opleiding
- n De mate waarin je betrokken wordt bij de verbetering van je opleiding
- o De groepsgrootte (niet: afstandsonderwijs)
- p Het uitdagend karakter van de opleiding
- q de aandacht voor internationalisering

2. De inhoud en opzet van het onderwijs [allen]

V17. De volgende vragen gaan over de inhoud en opzet van het onderwijs bij jouw opleiding. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Het niveau van je opleiding
- b De aansluiting van de inhoud bij het beeld dat je van je opleiding had
- c De aansluiting van je opleiding bij je vooropleiding
- d De mate waarin de inhoud van je opleiding stimulerend is
- e De aansluiting van de inhoud van je opleiding bij actuele ontwikkelingen
- f De samenhang tussen de verschillende onderdelen van je opleiding
- g De in jouw opleiding gehanteerde werkvormen
- i De inhoudelijke kwaliteit van het studiemateriaal
- j De aansluiting bij je werkervaring (alleen duaal, deeltijd en afstandsonderwijs)
- k De mate waarin je het geleerde kunt toepassen in je baan (alleen duaal, deeltijd en afstandsonderwijs)

3. Verworven algemene vaardigheden [allen]

V18. De volgende vragen gaan over de algemene vaardigheden die je binnen je opleiding opdoet. Geef aan hoe tevreden je bent over de mate waarin jou de volgende algemene vaardigheden worden aangeleerd: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Het aanleren van een kritische houding
- b Probleemoplossend vermogen
- c Het onderbouwen van conclusies
- d Communicatieve vaardigheden (bijv. mondelinge presentaties, gespreksvoering)
- e Samenwerken met anderen
- f Argumenteren/redeneren

4. (Aan WO-studenten) Verworven wetenschappelijke vaardigheden

V19. De volgende vragen gaan over de wetenschappelijke vaardigheden die je binnen je opleiding opdoet. Geef aan hoe tevreden je bent over de mate waarin jou de volgende wetenschappelijke vaardigheden worden aangeleerd: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Analytisch denken
- b Het kritisch beoordelen van wetenschappelijk werk
- c Het schrijven van wetenschappelijke artikelen
- d Methoden en technieken van onderzoek
- e Het doen van onderzoek

4. (Aan HBO-studenten) Praktijkgericht onderzoek

V19. De volgende vragen gaan over het onderzoekend vermogen dat je binnen je opleiding opdoet. Geef aan hoe tevreden je bent over de mate waarin jou de volgende aspecten van onderzoekend vermogen worden aangeleerd: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Analytisch denken
- b Het kritisch beoordelen van praktijkgericht onderzoek
- c Het schriftelijk rapporteren over praktijkgericht onderzoek
- d Methoden en technieken van praktijkgericht onderzoek
- e Het doen van praktijkgericht onderzoek

5a. Voorbereiding op de beroepsloopbaan [voltijd]

V20. De volgende vragen gaan over de voorbereiding op je beroepsloopbaan. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Het opdoen van vaardigheden voor de beroepspraktijk
- b De praktijkgerichtheid van je opleiding
- c Het contact met de beroepspraktijk (bijv. stages, gastsprekers, opdrachten voor externen)

5b. Aansluiting op de beroepspraktijk [duaal, deeltijd, afstandsonderwijs]

V20. De volgende vragen gaan over de aansluiting op je beroepsloopbaan. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Het opdoen van vaardigheden in de beroepspraktijk
- b De praktijkgerichtheid van je opleiding
- c Het contact met de beroepspraktijk (bijv. stages, gastsprekers, opdrachten voor externen)

6. De docenten aan de opleiding [allen]

V21. De volgende vragen gaan over de docenten aan je opleiding. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De inhoudelijke deskundigheid van docenten
- b De didactische kwaliteit van docenten
- c De bereikbaarheid van docenten buiten contacturen (niet: afstandsonderwijs)
- d De betrokkenheid van de docenten bij de studenten
- e De kwaliteit van de begeleiding door docenten
- f De kwaliteit van feedback van docenten
- g De mate waarin docenten inspirerend zijn
- h De kennis van de docenten over de beroepspraktijk
- j De beheersing van de Engelse taal van docenten (bedoeld voor studenten die hun opleiding in het Engels volgen)

7. Studiebegeleiding [allen]

V22. De volgende vragen gaan over studiebegeleiding. We bedoelen hiermee begeleiding door studieadviseurs, coaches, mentoren, tutores - anders dan de inhoudelijke begeleiding van je docent. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De mogelijkheid tot begeleiding
- b De kwaliteit van de begeleiding
- c De mate waarin jouw opleiding initiatief neemt in ondersteuning of begeleiding

8. Toetsing en beoordeling [allen]

V23. De volgende vragen gaan over toetsing en beoordeling. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De duidelijkheid van criteria waarop beoordeeld wordt
- b De aansluiting van toetsing en beoordeling bij de inhoud van de opleiding
- c De kwaliteit van de toetsing op kennis en inzicht
- d De kwaliteit van de toetsing op vaardigheden
- e Het aantal toetsmomenten (tentamens, verslagen, presentaties e.d.) in je opleiding is:
 - o Veel te weinig
 - o Te weinig
 - o Precies goed
 - o Te veel
 - o Veel te veel

9. Informatie vanuit de opleiding [allen]

V24. De volgende vragen gaan over de informatie vanuit je opleiding. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De informatie over jouw studievoortgang
- b De informatie over regels en procedures
- c De informatie over de opzet van de opleiding (varianten, minors, buitenland e.d.)
- d Het tijdig bekend maken van resultaten van toetsen en beoordelingen

10. Studieroosters [niet: afstandsonderwijs]

V25. De volgende vragen gaan over studieroosters. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a het tijdig bekendmaken van de studieroosters
- b Het tijdig bekendmaken van wijzigingen in het studierooster
- c. de studeerbaarheid van het studierooster (bijv. spreiding en tijdstippen)
- d. het aantal in het studieprogramma geroosterde onderwijsuren

11. Studielast [allen]

V26. De volgende vragen gaan over de studielast. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De spreiding van de studielast over het studiejaar
- b De haalbaarheid van deadlines
- c De mate waarin de studiepunten (EC) overeenkomen met de daadwerkelijke studielast
- d De mogelijkheid om zonder vertraging de gewenste studie-onderdelen te volgen
- e De mogelijkheid om werken en leren te combineren (alleen duaal, deeltijd en afstandsonderwijs)

12. Groepsgrootte [niet: afstandsonderwijs]

V27. De volgende vragen gaan over de grootte van de groep waarin de onderwijsactiviteiten (hoorcolleges, werkgroepen) in jouw opleiding plaats vinden. Geef aan hoe tevreden je bent over <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De groepsgrootte bij werkgroepen
- b De groepsgrootte bij hoorcolleges
- c De verhouding kleinschalig versus grootschalig onderwijs in mijn opleiding.

13. Stages [allen]

V28. De volgende vragen gaan over stages die je dit jaar gelopen hebt. Hieronder verstaan we iedere vorm van onderwijs, een korte of een langere periode, waarin je concrete ervaring opdoet in de beroepspraktijk.

Heb je het afgelopen jaar stage gelopen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee (naar v29)
- ☐ Niet van toepassing (naar v29)

Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De kwaliteit van de stagebegeleiding vanuit de opleiding
- b De voorbereiding op de stage door de opleiding
- c De begeleiding op je stageplek door het bedrijf of de instelling waar je stage loopt.
- d Wat je tijdens je stage hebt geleerd
- e De aansluiting van de stages bij het overige onderwijs

14. Studiefaciliteiten (allen)

V29. De volgende vragen gaan over studiefaciliteiten. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De geschiktheid van de onderwijsruimten
- b De geschiktheid van werkplekken (bv. computers, studieruimten van voldoende kwaliteit) (niet: afstandsonderwijs)
- c De beschikbaarheid van werkplekken (bv. voldoende werkplekken) (niet: afstandsonderwijs)
- d De bibliotheek/mediatheek (niet: afstandsonderwijs)
- e De ICT-faciliteiten
- f De digitale leeromgeving
- g De digitale bibliotheek/mediatheek (alleen aan afstandsonderwijs)

15. Kwaliteitszorg [allen]

V30. De volgende vragen gaan over de kwaliteitszorg van je opleiding. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a Onderwijsevaluaties die onder studenten plaatsvinden
- b Informatie over de uitkomsten van onderwijsevaluaties
- c De wijze waarop je opleiding gebruik maakt van de uitkomsten van onderwijsevaluaties
- d De manier waarop je opleiding op klachten en problemen reageert

16. Uitdagend onderwijs [allen]

V31. De volgende vragen gaan over de mate waarin jouw opleiding jou uitdaagt. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De mate waarin jouw opleiding je uitdaagt het beste uit jezelf te halen
- b De mate waarin je opleiding de ruimte geeft om in de studie je eigen interesse te volgen
- c De mate waarin de opleiding je stimuleert om verdieping aan te brengen in de lesstof
- d De mate waarin studenten elkaar inspireren om goed te presteren

17. Internationalisering [allen]

V32. De volgende vragen gaan over de mate waarin jouw opleiding jou stimuleert en de mogelijkheid biedt om je internationaal te oriënteren. Geef aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten hiervan. 1 t/m 5. 1 = zeer ontevreden; 5 = zeer tevreden; 6 = n.v.t.

- a De mate waarin je wordt gestimuleerd in het buitenland te gaan studeren
- b De mate waarin je gestimuleerd wordt kennis te maken met andere culturen
- c De mate waarin in het studieprogramma aandacht wordt besteed aan internationale aspecten
- d De mogelijkheden die je opleiding biedt voor studeren of stage in het buitenland

18. Contacttijd [niet: afstandsonderwijs]

V33. De volgende vragen gaan over contacttijd. Dat is het aantal klokuren per week waarin je geprogrammeerd contact hebt met een onderwijsgevende (docent, tutor, e.d.). Niet tot contacttijd moet je activiteiten rekenen als stages, werkplekleren, scripties en afstudeeronderzoek. Geef aan welke antwoordcategorie voor jou van toepassing is ten aanzien van contacttijd binnen je opleiding.

- a. In deze onderwijsperiode wordt mij de volgende hoeveelheid contacttijd aangeboden:
 - ☐ minder dan 6 klokuren per week
 - ☐ 6 tot 12 klokuren per week
 - ☐ 12 tot 18 klokuren per week
 - ☐ 18 tot 24 klokuren per week
 - ☐ 24 tot 30 klokuren per week
 - ☐ 30 of meer klokuren per week
 - ☐ nvt
- b. Ik vind deze hoeveelheid contacttijd:
 - ☐ veel te weinig
 - ☐ te weinig
 - ☐ Precies goed
 - ☐ te veel
 - ☐ veel te veel

19. Studeren met een functiebeperking, aandoening of ziekte [allen]

V34. Een groep studenten heeft moeite met de opleiding omdat zij last hebben van een ziekte, aandoening of handicap. Dat kan van alles zijn: van rolstoelgebondenheid of een ernstige ziekte tot dyslexie of RSI. We hebben een groot aantal handicaps of beperkingen waarmee studenten kunnen kampen, op een rij gezet. Deze vragen worden gesteld om meer zicht te krijgen op studenten met een beperking zodat de overheid en de instellingen samen de studieomstandigheden van studenten met een functiebeperking kunnen verbeteren. We vragen je om de vragen goed te lezen en aan te geven of je last hebt van één van deze functiebeperkingen, aandoeningen of ziektes.

Heb je een functiebeperking, aandoening of ziekte, zoals bijvoorbeeld een lichamelijke beperking, een (chronische) ziekte, dyslexie, AD(H)D of een psychische klacht?

- ☐ Ja
- ☐ Nee [routing: door naar volgende vragenblok]

V34a. In het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens is het voor dit onderwerp noodzakelijk je uitdrukkelijk toestemming te vragen om de antwoorden voor studiekeuze-informatie en onderzoek te mogen gebruiken en met je onderwijsinstelling te mogen delen. Hierbij geldt uiteraard nog steeds dat strikt vertrouwelijk zal worden omgegaan met de informatie.

Ga je akkoord met het verwerken van de antwoorden over je functiebeperking, aandoening of ziekte zoals hierboven aangegeven?

- ☐ Ja
- ☐ Nee (door naar het volgende vragenblok in de NSE)

V35. Heb je een of meerdere van onderstaande functiebeperkingen, aandoeningen of ziektes? Je kunt meerdere antwoorden aankruisen:

- ☐ Nee, geen functiebeperking, aandoening of ziekte
- ☐ AD(H)D
- ☐ Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten
- ☐ Autisme of verwante stoornis (bijv. Asperger, PDD-NOS)
- ☐ Auditieve beperking (doof, slechthorend)
- ☐ Chronisch vermoeidheidssyndroom (ME)
- ☐ Chronische pijnklachten
- ☐ Concentratieproblemen
- ☐ Dyscalculie
- ☐ Dyslexie
- ☐ Een vorm van kanker
- ☐ Eetstoornis (boulimie, anorexia)
- ☐ Epilepsie
- ☐ Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)
- ☐ Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)
- ☐ Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)
- ☐ Long- en ademhalingsprobleem (bijv. cara, astma, chronische bronchitis, CF – COPD)
- ☐ Migraine / ernstige hoofdpijn
- ☐ Motorische beperking (lopen, bewegen, gebruik van armen)
- ☐ Neurologische aandoening (bijv. MS)
- ☐ Obesitas (BMI boven de 30)
- ☐ Psychisch probleem / aandoening (bijv. depressie, psychose, burn-out, angststoornis, dwang-neurose)
- ☐ Rolstoelgebonden
- ☐ RSI (pijn / tintelingen in armen, nek en rug door veelvuldig computergebruik)
- ☐ Spierdystrofie, spasme of andere spierziekte
- ☐ ~~Ander~~-Stoornis aan bewegingsapparaat (bijv. hernia, verlamningsverschijnselen)
- ☐ Spraak en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)
- ☐ Suikerziekte / diabetes
- ☐ Vermoeidheid / energietekort
- ☐ Visuele beperking (blind, slechtziend)
- ☐ Anders, namelijk ...[

V36. Heb je voor deze functiebeperking, aandoening of ziekte een medische verklaring of een officiële diagnose? *[Hier de aangekruiste handicaps opnieuw tonen]*

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Ik ben bezig met een verklaring/diagnose
- ☐ Weet ik niet

V37. In welke mate belemmert deze functiebeperking, aandoening of ziekte je bij de studie? *[Hier de aangekruiste handicaps opnieuw tonen]*

- ☐ Helemaal niet
- ☐ Nauwelijks
- ☐ Een beetje
- ☐ Veel
- ☐ Heel veel

V38. Zijn er voorzieningen bij de instelling waar je studeert om het studeren met deze functiebeperking, aandoening of ziekte te vergemakkelijken?

- ☐ Ja *[routing: door naar vraag B]*
- ☐ Nee *[routing: door naar vraag 40]*

V38.b Indien ja, hoe vaak maak je hier gebruik van? *[Hier de aangekruiste handicaps opnieuw tonen]*:

- ☐ Altijd
- ☐ Soms
- ☐ Nooit

V39. In hoeverre ben je tevreden over de voorzieningen die jouw instelling aanbiedt om het studeren met deze functiebeperking, aandoening of ziekte te vergemakkelijken? *[Hier de aangekruiste functiebeperking, aandoening of ziekte opnieuw tonen]*

- ☐ Zeer ontevreden
- ☐ Ontevreden
- ☐ Neutraal
- ☐ Tevreden
- ☐ Zeer tevreden

V40. Geef aan hoe tevreden je bent over de volgende aspecten ten aanzien van studeren met een functiebeperking, aandoening of ziekte aan je opleiding. <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De voorlichting en informatievoorziening over studeren met een functiebeperking, aandoening of ziekte
- b De opvang die je opleiding aan studenten met jouw functiebeperking, aandoening of ziekte bij de start van hun studie biedt.
- j De digitale toegankelijkheid van je opleiding of instelling
- d De geschiktheid van de gebouwen van je opleiding of instelling voor mensen met jouw functiebeperking, aandoening of ziekte
- e De aanpassingen in het onderwijs die je opleiding biedt
- k De aanpassingen in de toetsing die je opleiding biedt
- f De mate waarin de docenten en overige medewerkers begrip voor jou hebben
- g De mate waarin de docenten en overige medewerkers voldoende kennis van zaken hebben, zodat zij op een geschikte wijze met jouw functiebeperking, aandoening of ziekte omgaan
- h De mate waarin medestudenten begrip voor jou hebben
- i De speciale begeleiding die je tijdens je studie krijgt

20. Internationale studenten *[alleen studenten met een buitenlandse vooropleiding: antwoordop-ties 12, 13 en 15 uit vraag 13]*

V41. De volgende vragen zijn specifiek voor internationale studenten. Geef aan hoe tevreden je bent over: <1 t/m 5; 1=zeer ontevreden; 5=zeer tevreden; 6=n.v.t.>

- a De geboden hulp door je instelling (bijv. bij inschrijving, huisvesting, visa e.d.)
- b De hulp door je instelling bij de integratie in de Nederlandse cultuur (bijv. een Engelse of Nederlandse taalcursus, buddy-systeem)
- c De persoonlijke begeleiding door je mentor/begeleider
- d Het aanbod aan Engelstalige vakken
- e De beheersing van de Engelse taal van medewerkers van de instelling

21. The ultimate question (allen)

V42. Zou je jouw opleiding aanraden aan vrienden, familie of collega's?

- 1 Nee, zeker niet
- 2 Nee, ik denk het niet
- 3 Misschien
- 4 Ja, ik denk het wel
- 5 Ja, zeker wel

22. Wensen / ideeën voor verbetering (allen)

V43. Heb je nog wensen of ideeën voor de verbetering van je opleiding of heb je verder nog opmerkingen? De door jou geplaatste opmerkingen worden doorgegeven aan jouw instelling. Zij gebruiken deze informatie voor het verbeteren van het onderwijs.

1 Nee

2 Ja, namelijk <Vrij tekstveld>

Bijlage 5: NSE-Thema: Studeren met een handicap
(Saxion , 2016)

Sinds de NSE 2010 krijgen de studenten met een functiebeperking negen extra vragen voorgelegd met antwoorden op een vijfpunt-schaal, van 1 (ofwel zeer ontevreden) tot en met 5 (ofwel zeer tevreden). Saxion berekent het gemiddelde, en vermenigvuldigt dat met twee. De resultaten over de laatste jaren:

NSE-Thema: Studeren met een handicap	2016	2015	2014	2013
<i>Themascore</i>	<i>6,7</i>	<i>6,8</i>	<i>6,6</i>	<i>6,4</i>
De voorlichting en informatievoorziening over studeren met een handicap of beperking bij je opleiding	6,3	6,4	6,4	6,2
De opvang die je opleiding aan studenten met jouw handicap bij de start van hun studie biedt	6,3	6,3	6,2	6,1
De beschikbare hulpmiddelen en faciliteiten, voor zover je die nodig hebt?	6,5	6,6	6,5	6,4
De geschiktheid van de gebouwen van je opleiding of instelling voor mensen met jouw handicap	7,6	7,5	7,4	7,4
De aanpassingen in het onderwijs die je opleiding biedt	6,4	6,4	6,3	6,3
De mate waarin de docenten en overige medewerkers begrip voor jou hebben	7,1	7,1	7,1	6,9
De mate waarin docenten en overige medewerkers voldoende kennis van zaken hebben, zodat zij op een geschikte wijze met jouw handicap omgaan	6,5	6,5	6,5	6,3
De mate waarin medestudenten begrip voor jou hebben	7,6	7,6	7,5	7,5
De speciale begeleiding die je tijdens je studie krijgt	6,5	6,6	6,4	6,2